

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószáma: D.98/15/2024.

A tanács tagjai: Dr. Andriska Szilvia közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Söpkéz Gusztávné közbeszerzési biztos, Dr. Kozsuch Edina közbeszerzési biztos

Az I. r. kérelmező: Szent György Nonprofit Kft. (közös ajánlattevő)
(Budapest, Lenhossék u. 24.)

A II. r. kérelmező: Edukáció Korszerűsítéséért Szolgáltató Szociális Szövetkezet (közös ajánlattevő)
(Érd, Dévai u. 67. 2.)

Az I.-II. r. kérelmező képviselője: Dr. Mohácsi Ildikó ügyvéd
(Budapest, Ruszti út 7. fsz. 2.)

Az ajánlatkérő: OFA Országos Foglalkoztatási Közhasznú Nonprofit Kft.
(Budapest, Lajos u. 80.)

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Molnár Lilla kamarai jogtanácsos

A beszerzés tárgya, értéke: Vállalkozóvá válást elősegítő képzési program - 320.798.400.-Ft

A közbeszerzési eljárás EKR azonosítója: EKR001121562023

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T - ot.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (2) bekezdését, továbbá a Kbt. 2. § (2) bekezdését, ezért megsemmisíti az ajánlatkérő 2024. február 12-ei az I.-II. r. kérelmezők ajánlatát érvénytelené nyilvánító döntését, a 2024. február 12-én megküldött módosított összegezését, és az azt követően hozott valamennyi döntését.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 1.000.000.-Ft, azaz egymillió forint bírságot szab ki. A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőt, hogy a bírság összegét a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszedési számlájára átutalással teljesítse.

A Döntőbizottság kötelezi az ajánlatkérőt, hogy a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül fizessen meg az I. r. kérelmező részére 300.000.-Ft, azaz háromszázezer forint igazgatási szolgáltatási díjat.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy 1.303.992.-Ft, azaz egymillió-háromszázháromezer-kilencszázkilencvenkét forint igazgatási szolgáltatási díjat térítsen vissza az I. r. kérelmező részére a határozat kézbesítését követő 8 napon belül.

A jogorvoslati eljárás során felmerült egyéb költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a Kbt. 21. § (2) bekezdése alapján a Kbt. Harmadik Része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított a bevezető részben meghatározott szolgáltatás beszerzése tárgyában. A hirdetmény feladására 2023. július 6-án került sor, amely 2023/S 131-416752 iktatószámom 2023. július 11-én került közzétételre az EU Hivatalos Lapjában.

2. Az ajánlati felhívás jogorvoslat szempontjából releváns részei az alábbiak:

Az ajánlati felhívás II.1.4. pontja a beszerzés rövid meghatározása körében az alábbiakat is tartalmazta:

„90 + 6 órás vállalkozóvá válást elősegítő képzési program összeállítása és minimum 1040 fő + 104 fő opció részére felnőttképzési szolgáltatás biztosítása [...]

A képzés óraszám: 90+6 képzési és konzultációs óra (45 perc/óra), melyből

- az elméleti tananyag önálló elsajátítása: 20 óra
- a tananyag oktató közreműködésével történő részletes feldolgozása, megbeszélése legfeljebb 40 fős online képzési csoportokban: 30 óra;
- az üzleti terv elkészítéséről szóló modul, mely szintén oktató közreműködésével segíti az üzleti terv-sablon megértését és megfelelő kitöltését az üzleti terv dokumentáció részét képező bírálati módszertan figyelembevételével: 40 óra;
- személyre szabott egyéni vagy kiscsoportos (legfeljebb 10 fő) konzultáció (tanácsadás) a képzésben résztvevő számára legmegfelelőbb vállalkozási és adózási forma megtalálása, az üzleti terv részletes kidolgozása érdekében: a képzésben résztvevő igényének megfelelően egyénenként: 6 óra. [...]

Az ajánlati felhívás II.2.4. pontja a közbeszerzés ismertetése körében az alábbiakat tartalmazta:

„Ajánlatkérő 2023. május 15-től valósítja meg Vállalkozó Start II. Programját. A Program általános célja a vállalkozói aktivitás ösztönzése, fenntarthatóan működő egyéni, illetve mikrovállalkozások létrejöttének támogatása.

A Program konkrét célja Magyarország területén új egyéni, illetve mikrovállalkozásnak minősülő társas vállalkozás indítását tervező, vállalkozói szemlélettel rendelkezők felkészítése saját vállalkozásuk indítására, üzleti tervük kialakításához nyújtott ismeret- és készségfejlesztéssel, vállalkozói képzéssel, valamint pénzügyi támogatással a jóváhagyott üzleti terv alapján indított vállalkozásuk induló költségeihez.

A felhívás tárgya 90 órás vállalkozóvá válást elősegítő e-learning képzés és a képzéshez kapcsolódóan egyénenként 6 órás, egyéni vagy kiscsoportos online konzultáció/tanácsadás nyújtása Ajánlattevő által kiválasztott, a program első komponensébe bevont vállalkozni kívánó célcsoporttagok számára. A vállalkozni kívánók a képzés és konzultáció során szerzik meg a vállalkozásuk elindításához és sikeres fejlesztéséhez szükséges alapvető jogi, pénzügyi, munkaszervezéssel, gazdálkodással és irányítással kapcsolatos ismereteiket, megismerik a vállalkozási formák típusait, képessé válnak előkészíteni önfoglalkoztatóvá, vállalkozóvá válásuk folyamatát, annak lépéseit. A támogató szolgáltatásokon keresztül segítséget kapnak részletes üzleti tervük összeállításához, a jogszerű működéshez, az adótudatos vállalkozói magatartás kialakításához.

Felnőttképzési szolgáltatások biztosítása az Ajánlatkérő által programba vont célcsoporttagok számára az alábbiak szerint:

- Összesen legalább 1040 fő programba vont célcsoporttag képzése képezi ajánlattevő feladatát.
- Adatkezelői feladatok ellátása a képzésbe vont célcsoporttagok tekintetében.
- Képzéshez kapcsolódó szolgáltatások nyújtása - képzési szükségletek felmérése és képzési tanácsadás.
- Vállalkozói képzési tananyag és képzési dokumentáció összeállítása, engedélyeztetése Ajánlattevő által előírt tematika alapján.
- Ajánlatkérő által előzetesen szűrt célcsoport körben Ajánlattevőnek lehetősége van további szintfelmérést végezni annak érdekében, hogy a képzésbe vonás azok esetében valósulhasson meg, akik megfelelő kompetenciákkal rendelkeznek az üzleti terv bírálati követelményeinek teljesítéséhez.
- 90 + 6 órás e-learning formájában történő vállalkozói képzés, és képzéshez kapcsolódó konzultáció nyújtása az Ajánlatkérő által előírt tematika alapján.
- Kompetenciafejlesztés: vállalkozói készségek és szemlélet fejlesztése.
- Oktatói erőforrások és képzések megtartásához szükséges összes személyi és tárgyi feltétel megteremtése.
- Online képzési és konzultációs felület biztosítása.
- A képzések időtartama alatt telefonos, illetve e-mailes ügyfélszolgálat biztosítása.
- A képzésbe vontak vizsgafeladatának (a képzést elvégzők által tervezett vállalkozás elkészített üzleti tervének) Ajánlatkérővel együtt történő ellenőrzése és részletes bírálata.
- Az üzleti tervek bírálatot követő elfogadása esetén a felnőttképzési tanúsítványok kiadása (minimum 1000 darab képzési tanúsítvány kiadása).
- Szakmai beszámoló készítése a teljesítésről. [...]"

Az ajánlati felhívás III.1.4. pontja a műszaki, illetve szakmai alkalmassági minimumkövetelmények között az alábbiakat írta elő:

„M/1. szakember

Alkalmatlan az ajánlattevő, ha nem rendelkezik 5 fő az alábbi képzési területeken

-bölcészettudomány

-jogi és igazgatási

-gazdaságtudományok

-pedagógusképzés

-társadalomtudomány

szerzett felsőfokú végzettséggel és minimum 3 év

-közgazdasági

-pénzügyi-adózási

-vállalkozásfejlesztési

-projektmenedzsment

-marketing

szakterületen, oktatói feladatok ellátása során szerzett tapasztalattal vagy szakértői tapasztalattal. [...]

Ajánlatkérő 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 21. § (3) bek b) pontja alapján előírja azoknak a szakembereknek a megnevezését és tapasztalatuk szakember által aláírt szakmai önéletrajzzal történő ismertetését, akiket be kíván vonni a teljesítésbe.”

Az ajánlati felhívás III.2.2. pontja a szerződés teljesítésével kapcsolatos feltételek körében előírta, hogy műszaki, illetve szakmai alkalmassági minimumkövetelményként előírtak szerinti (M/1. szakember) további 5 fő szakember bevonása a szerződés teljesítésébe:

Nyertes ajánlattevő legkésőbb a képzések megkezdéséig köteles minimum 5 fő az alábbi képzési területeken [...] oktatói feladatok ellátása során szerzett tapasztalattal vagy szakértői tapasztalattal rendelkező szakembert bevonni a szerződés teljesítésébe.

Az ajánlati felhívás IV.1.11. pontja az értékelési szempontokat az alábbiak szerint határozta meg.

1. Nettó ajánlati ár/képzési tanúsítvány - HUF (súlyszám:80) - Ár szempont

A nettó ajánlati árat képzési tanúsítványonként szükséges megadni. (A képzési tanúsítványokra vonatkozó részletes leírást a műszaki leírás és a szerződéstervezet tartalmazza.)

A nettó ajánlati ár valamennyi költséget, járulékot és díjat magában foglal.

2. Az M/1. alkalmassági követelmény tekintetében bemutatott szakember(ek) többlet (36 hónapon felüli) gyakorlati ideje/többlettapasztalata (egész hónap, Kbt. 77. § (1) bekezdés szerinti legkedvezőbb érték 24 hónap, minimum 0 hónap)(súlyszám:20) - Személyi állomány szempont

Az ajánlati felhívás VI.3. pontja a További információk körében szakmai ajánlat benyújtását határozta meg, amelyet a közbeszerzési dokumentum VIII. pontjában rögzített, ill. műszaki leírás szerinti tartalommal kell elkészíteni és benyújtani. A szakmai ajánlat kötelező tartalmi elemeiként az alábbiakat írta elő:

„Szakmai ajánlat kötelező tartalmi elemei:

1. A képzési program részletes ismertetése a műszaki leírásban rögzített tematika alapján, beleértve az egyéni vagy kiscsoportos konzultációkat is, illetve a képzési tanúsítvány megszerzéséhez szükséges részletes követelmények ismertetését.

2. Az előzetesen szűrt célcsoporti körben a képzésbe vonás előtti további szintfelmérés részletes módszertani ismertetése. Amennyiben Ajánlattevő nem kíván további szintfelmérést végezni, kérjük ezt rögzíteni a szakmai ajánlatban.

3. Előzetes erőforrástervezés

4. Ütemterv

5. Minőségbiztosítási terv: Szükséges bemutatni, hogy Ajánlattevő hogyan tudja a szerződés teljes időtartama alatt a célcsoporti sajátosságok figyelembevételével biztosítani az esetlegesen érkező ügyfélpanaszok megfelelő megválaszolását, a képzési és konzultációs szolgáltatások magas szakmai színvonalát a célcsoporti visszajelzések és Ajánlatkérői észrevételek és javaslatok beépítésével annak érdekében, hogy Ajánlatkérő szakmai céljai kiemelten magas színvonalon valósulhassanak meg.

6. A szerződés teljesítéséhez szükséges mintadokumentumok (különösen: jelentkezési lap, felnőttképzési szerződés, haladási napló, résztvevői elégedettségmérő kérdőív).”

3. Az ajánlatkérő közbeszerzési dokumentációt is készített, melynek részét képezte a műszaki leírás is, amely a humánerőforrás igényel kapcsolatban az alábbi elvárást fogalmazta meg:

„- 3 fő képzésszervező

- összesen legalább 10 fő oktató (aki a képzés részét képező konzultációt/tanácsadást is végzi) az alábbiak szerint: 5 fő oktató a közbeszerzési eljárás vonatkozásában alkalmassági követelmény keretei között történő bemutatása és bevonása a szerződés teljesítésébe, illetve további minimum 5 fő oktató bevonása a szerződés teljesítésébe legkésőbb a képzések megkezdéséig.

4. Az ajánlattételi határidő lejártáig 12 ajánlattevő nyújtott be ajánlatot, köztük az I. r. és II. r. kérelmezők is, mint közös ajánlattevők (a továbbiakban: kérelmezők).

5. A kérelmezők ajánlatukhoz szakmai ajánlatot is csatoltak, melynek előzetes erőforrásterve az alábbi résztvevőket nevesítette:

„A Vállalkozóvá válást elősegítő képzés tárgyú program tekintetében az alábbi humánerőforrás áll rendelkezésre:

I. E-learning keretrendszer működtetése, tananyag digitalizálása

[...]

II. Szakmai tananyag létrehozása

[...]

III. Tananyag egységek oktatása

- B. I. – közgazdász, mérnök tanár

- K. Sz. - bölcsész, középiskolai történelem tanár

- K. A. - közgazdász (vállalkozás, marketing)

- Sz. É. - igazgatásszervező

- Dr. P. V. - szociológus Phd

- Sz. I. - mérlegképes könyvelő, vállalkozás szakirány

- D. A. - mérnök közgazdász

- B. Z. - közgazdász

- B. E. - közgazdász tanár

- B. M. - közgazdász tanár

IV. Ügyfélszolgálat biztosítása/tanulmányi osztály

- Sz. B. Á. - Felnőttképzési dokumentáció kezelése, kapcsolattartás a célcsoport tagokkal

- Zs. D. - Felnőttképzési dokumentáció kezelése.”

6. Az ajánlatkérő 2023. szeptember 11-én a Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti aránytalanul alacsony ár miatti indokálaskérést küldött az értékelési sorrendben első 3 helyen szereplő ajánlattevőnek. Az ajánlatkérő a kérelmező tekintetében kérte az indokolásban annak bemutatását, hogy miként tudják az eljárást megindító felhívásban és a műszaki leírásban meghatározott feladatokat a jogszabályokban, valamint a közbeszerzési dokumentumban meghatározott valamennyi feltételnek megfelelően teljesíteni a megajánlott ellenszolgáltatási összegen (Nettó ajánlati ár/képzési tanúsítvány értékelési szempont).

Az indokolásban tételesen ki kell térni arra, hogy az ellenszolgáltatás összegét a szolgáltatás vonatkozásában a műszaki leírásban előírt elvégzendő tevékenységek leendő nyertes ajánlattevő általi végrehajtásának szükségességére is tekintettel milyen szempontok alapján határozták meg.

7. A kérelmezők 2023. szeptember 16-án benyújtották árindokolásukat, egyrészt szöveges formátumban, másrészt részletes számításokat tartalmazó excel táblázat (pdf)

formájában. Az excel táblázat tartalmazta a Vállalkozóvá válást elősegítő képzési program szakmai feladatait (tudásszint felmérés, csoportos képzés, üzleti tervezés, üzleti tervek értékelése, adminisztráció, ügyfélszolgálat) és az ezek megvalósításához szükséges óraszámokat, amelyek mindösszesen 13.230 órát tettek ki. A költségek kalkulálását közös ajánlattevők szerinti bontásban tartalmazta a táblázat. A bérjellegű költségek kimutatása körében tartalmazta a megvalósításban közreműködő szakértők megnevezését (8 fő oktató, 2 fő adminisztrátor) szakértők szerinti bontásban a bruttó bérüket, a projektekre fordított teljes óraszámukat, a projektekre fordított havi óraszámukat, ennek megfelelően az arányosított bruttó bérüket, illetőleg a projekt teljes időtartamára (13 hó) vonatkozó összes bérkifizetésüket. A működési költségek körében tartalmazta a bérleti díj, a közművek, a telefon, az internet, az irodaszer, a gépkocsi használat és az iparüzési adó összegének projektekre arányosított részét. Az E-learning tananyag fejlesztés és felügyelet körében tartalmazta a tananyag gyártásának, a platformra való testreszabásának és a helpdesknek a költségeit, az ezekhez kapcsolódó adókat. A költségábrázat nyereségre való kalkulációt is tartalmazott. Mindezen költségek összesítése kiadta a közös ajánlattevők kalkulált bevételét, amely elosztva a képzésben résztvevő 1040 fővel kiadta a 90. 493.-Ft-os egységárat.

8. Az ajánlatkérő 2023. szeptember 22-én a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján kiegészítő indokolás benyújtására hívta fel a kérelmezőket, melyben kérte, hogy részletesen mutassák be, hogy a benyújtott ajánlat (előzetes erőforrásterv) szerint rendelkezésre álló humánerőforrás vonatkozásában felmerülő költségek mely sorokba, s miként kerültek bekalkulálásra, figyelemmel arra, hogy az előzetes erőforrástervben bemutatott személyek nem mindegyike került feltüntetésre az árindokolásban. Hivatkozott arra, hogy a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

9. A kérelmezők 2023. szeptember 25-én benyújtották kiegészítő indokolásukat, mely tartalmazott egy szöveges indokolást, illetőleg a már korábban benyújtott költségkalkulációt tartalmazó excel táblázat (pdf) kiegészített változatát.

A szöveges indokolás az alábbiakat is tartalmazta:

„Korábbi indoklásban kimutatásra került a felsorolt szakértők óraszámja, amely lefedi a projekt óraszámát (13.230 óra). A képzés során a specializált témákat szakmai okokból a fentiekben ismertetett Skills4Retail projekt miatt megbontottuk, azonban a benyújtott indoklás kimutatásában, csupán a fő téma vezetőket jelöltük. Az árindokolásra benyújtott táblában az nem került feltüntetésre, hogy két-két szakértő a speciális szakmai területük miatt párban dolgozik/oktat, viszont összevonásra kerültek az óraszámok és a pár vezetőjének neve alatt kezeltük ezen szakértő párok tagjainak bérköltségét a költségvetésben. Valamennyi kolléga beralapú kifizetésben kerül alkalmazásra, az eredeti és új kollégákat is a projektek érdekeit alárendelve tudjuk mozgatni. Csatoljuk a kibontott óraszámokkal kiegészített táblázatot ismételtelen.”

Tartalmazta a szöveges indokolás az oktató párok esetében a témavezető oktató és az oktató pár megjelölését, és az óraszámok közöttük történő megbontását is.

A benyújtott költségábrázat a szakmai feladatokra kalkulált összes óraszámot 13.230 órában jelölte meg, feltüntetve, hogy ez kerekítve lett, illetve alatta feltüntetve, hogy 13.228 óra.

A táblázat a bérjellegű költségek kimutatása körében a megvalósításban közreműködő szakértők bemutatása során az alábbi módosításokat tartalmazta:

Árindokolás				Kiegészítő árindokolás			
Szakértő	Összóra	Havi óra	Összes bérkifizetés	Szakértő	Összóra	Havi óra	Összes bérkifizetés
K.A	1656	127	összege u.a.	K.A	856	66	szakértő pár összes bére u.a.
				D.A	800	62	
K.Sz.	1656	127	összege u.a.	K.Sz	856	66	szakértő pár összes bére u.a.
				B.M.	800	62	
Cs.Cs.	1131	87	összege u.a.	Cs.Cs.	800	62	szakértő pár összes bére u.a.
				B.E.	331	25	
Sz.I.	1656	127	összege u.a.	Sz.I	856	66	szakértő pár összes bére u.a.
				B.Z.	800	62	
Cs. Á.	1040	80	összege u.a.	Cs. Á.	520	40	admin pár összes bére u.a.
				Zs.D.	520	40	

10. Az ajánlatkérő 2023. október 24-én küldte meg a közbeszerzési eljárás eredményéről szóló összegezést. Az eljárás eredményes lett, az ajánlatkérő nyertes ajánlattevőként a MODELLO Módszertani és Képzési Intézet Kft.-t (a továbbiakban: nyertes ajánlattevő) hirdette ki. A kérelmezők ajánlatát érvényesnek minősítette.

11. A kérelmezők előzetes vitarendezési kérelmet követően jogorvoslati kérelmet nyújtottak be, melynek a Döntőbizottság részben helyt adott, és a D.506/16/2023. számú határozatában megállapította, hogy a nyertes ajánlattevő árindokolása és kiegészítő árindokolásai nem igazolták kétséget kizáróan, hogy az általa kalkulált oktatói költségek minden oktatói feladatra megalapozottan fedezetet nyújtanak, erre tekintettel azt sem, hogy a nyertes ajánlattevő által megajánlott ajánlati áron a szerződés teljesíthető, ezért az ajánlatkérőnek a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján a Kbt. 73. § (2) bekezdése szerint a nyertes ajánlattevő ajánlatát érvénytelené kellett volna nyilvánítani. Erre tekintettel a Döntőbizottság megsemmisítette az ajánlatkérő 2023. október 24-én megküldött összevezését, és az azt követően hozott valamennyi döntését.

12. Az ajánlatkérő az összegezés megsemmisítését követően visszalépett a közbeszerzési eljárás bírálati szakaszába, és felhívta az ajánlattevőket ajánlati kötöttségük fenntartására, és az ajánlati biztosíték rendelkezésre bocsátására. A kérelmezők 2024. január 25-én megküldték az ajánlati kötöttségük fenntartására vonatkozó nyilatkozatukat az ajánlati biztosíték ismételt befizetésére szóló igazolással együtt.

13. Az ajánlatkérő 2024. február 1-jén hivatkozással a D.506/16/2023. számú határozatra újabb kiegészítő árindokolást kért a nyertes ajánlattevőtől. A nyertes ajánlattevő a kiegészítő árindokolását 2024. február 5-én benyújtotta.

14. Az ajánlatkérő 2024. február 12-én közbenső döntésével a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelené nyilvánította a nyertes ajánlattevő ajánlatát, illetőleg a kérelmezők ajánlatát is a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára hivatkozással. Ugyanezen a napon az ajánlatkérő megküldte az eljárás eredményéről szóló módosított összevezését is, amelyben az eljárást eredményessé nyilvánította, és az eljárás nyerteseként a SKOLL Learning Technologies Kft. ajánlattevőt hirdette ki. A kérelmezők ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára hivatkozással érvénytelennek minősítette.

15. Az ajánlatkérő 2024. február 12-én megküldött közbenső döntése a kérelmezők ajánlatának Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenségét az alábbiakkal indokolta.

„Ajánlatkérő a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában foglaltakra is tekintettel ismét megvizsgálta a Szent György Nonprofit Közhasznú Kft. és Edukáció Korszerűsítéséért Szolgáltató Szociális Szövetkezet közös ajánlattevők által 2023. szeptember 16. napján benyújtott árandoklást és 2023. szeptember 26. napján benyújtott kiegészítő árandoklást, az alábbiakat állapította meg:

1. Ajánlattevő a 2023. szeptember 16. napján benyújtott árandoklása szerint a szakmai munkában 8 fő vesz részt a megvalósítás során, úgymint oktatás, üzleti tervezés, tanácsadás, telefonos és online ügyfélszolgálat ellátása. Rögzítette továbbá, hogy a szakértők egyénenként 87 és 127 közötti óraszámot töltenek a projekttel havonta. Az árandoklás alapján további 2 fő kerül bevonásra az adminisztráció zökkenőmentes kialakítására. Ajánlattevő táblázatos formában név szerint bemutatta a szakértőket, megjelölve az ellátott feladatokat, a havi bruttó bért + kivát, a projektre fordított teljes óraszámot, a projektre fordított havi óraszámot, az arányosított bruttó bér +kivát és az összes bérkifizetést.

2. A műszaki leírás 3.3. pontja a humánerőforrás igényvel kapcsolatban három fő képzésszervezőt és összesen legalább tíz fő oktató ír elő, valamint a 3.2. pontja szerint Ajánlattevőnek kötelezően biztosítani kell minimálisan egy fő kapcsolattartót, aki a feladatok lebonyolítása során Ajánlatkérő rendelkezésére áll. Ajánlattevő az ajánlatában (előzetes erőforrástervben) a műszaki leírás szerinti humánerőforrást név szerint bemutatta, ezért Ajánlatkérő 2023. szeptember 22. napján kelt kiegészítő árandoklás-kérésében az alábbiakat rögzítette: „Kérjük szíves kiegészítő indokolásukat arra vonatkozóan, hogy miként tudják az eljárást megindító felhívásban és a műszaki leírásban meghatározott feladatokat a jogszabályokban, valamint a közbeszerzési dokumentumban meghatározott valamennyi feltételnek megfelelően teljesíteni megajánlott ellenszolgáltatási összegben, amelynek keretében kérjük, hogy részletesen mutassák be, hogy a benyújtott ajánlat (előzetes erőforrásterv) szerint rendelkezésre álló humánerőforrás vonatkozásában felmerülő költségek mely sorokba, s miként kerültek bekalkulálásra, figyelemmel arra, hogy az előzetes erőforrástervben bemutatott személyek nem mindegyike került feltüntetésre az indokláshoz benyújtott kimutatás „Szakértők és beosztásuk és besorolásuk bérük alapján SZGYN” oszlopában. Indokolásukat kérjük objektív alapú indokolással szíveskedjenek megadni!”

3. Ajánlattevő a 2023. szeptember 26. napján benyújtott kiegészítő árandoklásában rögzítette, hogy a képzés során témákba rendezett oktatók esetében volt olyan téma, ahol csak a téma vezetőjét jelölte meg. Az árandoklásra benyújtott táblában nem került feltüntetésre, hogy két-két szakértő a speciális szakmai területük miatt párban dolgozik/oktat, viszont összevonásra kerültek az óraszámok és a pár vezetőjének neve alatt kezelték a szakértő párok tagjainak bérköltségét a költségvetésben. Ajánlattevő a korábbi táblát ismételten benyújtotta, kiegészítve az oktatókat a párjukkal. Továbbá a táblában feltüntetésre került még egy fő adminisztratív munkatárs is.

4. Ajánlatkérő a kiegészítő árandoklás vonatkozásában megállapította, hogy még ha el is fogadja az Ajánlattevő kiegészítő árandoklásában foglalt magyarázat alapján, hogy az oktatók eredetileg párokban kerültek bemutatásra, nem fogadhatja el az alábbi adatok eltérését a két táblázat között:

- az árandoklásban rögzített K. A. oktató projektre fordított óraszámok nem egyezik meg a kiegészítő árandoklásban rögzített K. A. témavezető és az oktató párja D. A. oktató projektre fordított óraszámának összegével, továbbá az „összes bérkifizetés” összege helytelenül lett feltüntetve az árandokláshoz és a kiegészítő árandokláshoz benyújtott táblázatban is („az arányosított bruttó bér + kiva” és a „projektre fordított időszak/hó” oszlop szorzata nem egyezik meg az „összes bérkifizetéssel”), a helyesen kiszámolt összeg pedig nem egyezik meg egymással;

- az árándoklásban rögzített K. Sz. oktató projektre fordított óraszámja nem egyezik meg a kiegészítő árándoklásban rögzített K. Sz. témavezető és az oktató párja B. M. oktató projektre fordított óraszámának összegével;
- az árándoklásban rögzített Sz. I. oktató projektre fordított óraszámja nem egyezik meg a kiegészítő árándoklásban rögzített Sz. I. témavezető és az oktató párja B. Z. oktató projektre fordított óraszámának összegével;
- az adminisztratív feladatot ellátó Cs. Á. projektre fordított óraszámja (teljes és havi óraszám) árándoklás nélkül módosításra került;
- további adminisztratív feladatot ellátó személyként került megjelölésre Zs. D., aki a korábbi táblában nem került feltüntetésre, s Ajánlattevő nem is árándoklalta a módosítást;
- a kiegészítő árándokláshoz csatolt tábla szerint K. A. oktató, D. A. oktató, K. Sz. oktató, B. M. oktató, Cs. Cs. oktató, B. E. oktató, Sz. I. oktató és B. Z. oktató sem 87 és 127 óra közötti óraszámot tölt egyéenként a projekttel havonta, ahogy Ajánlattevő az árándoklásban rögzítette. Ajánlatkérő a Kbt. 72. § (2) bekezdése szerint objektív alapú árándoklást vehet figyelembe, amelyre tekintettel az árándoklás-kérésben és a kiegészítő árándoklás-kérésben kifejezetten kérte is Ajánlattevőt, hogy árándoklását objektív alapú árándoklással szíveskedjen megadni. A közbeszerzési gyakorlat alapján az árándoklás adatainak kiegészítő árándoklásban való megváltoztatása az árándoklás objektivitásának hiánya miatt az ajánlat érvénytelenségét vonja maga után (D.34/19 /2019.). Az árándoklás meg nem felelősége nem csak akkor állapítható meg, ha a megajánlott ár aránytalanul alacsony, hanem akkor is, ha az árándoklás az adatok változtatása miatt nem megfelelő (103.K.700.175/20).

16. Az ajánlatkérő 2024. február 12-én megküldött módosított összegezésének V.2.12) pontja a kérelmezők ajánlata érvénytelenítésének jogcíme és árándoklái körében az alábbiakat tartalmazta:

„Érvénytelenítés jogcíme:

- Kbt. 73.§ (1) bekezdés e) pont: egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit; Egyéb

Érvénytelenség árándoklái:

Ajánlatkérő megállapította, hogy a Szent György Nonprofit Közhasznú Kft. és Edukáció Korszerűsítésért Szolgáltató Szociális Szövetkezet közös ajánlattevők által 2023. szeptember 16. napján benyújtott árándoklás és 2023. szeptember 26. napján benyújtott kiegészítő árándoklás között eltérések vannak, nem csupán kiegészítések. A költségek vonatkozásában az árándoklás, illetve a kiegészítő árándoklás részeként csatolt két összesítő táblázatban az oktatók projektre fordított óraszámjai az egyes sorokban egymástól eltérnek. Feltüntetésre került olyan sor, ahol „az arányosított bruttó bér + kiva” és a „projektre fordított időszak/hó” oszlop szorzataként „összes bérkifizetés”-ként megkapott összeg a két összesítő táblázatban egymástól eltér. Az árándoklás részeként csatolt összesítő táblázatban nem szereplő, új adminisztratív feladatot ellátó személy került feltüntetésre a kiegészítő árándoklás részeként csatolt összesítő táblázatban, s egy másik adminisztratív személy projektre fordított óraszámja módosításra került.

Ajánlatkérő a Kbt. 72. § (2) bekezdése szerint objektív alapú árándoklást vehet figyelembe, amelyre tekintettel az árándoklás-kérésben és a kiegészítő árándoklás-kérésben kifejezetten kérte is Ajánlattevőt, hogy árándoklását objektív alapú árándoklással szíveskedjen megadni. A közbeszerzési gyakorlat alapján az árándoklás adatainak kiegészítő árándoklásban való megváltoztatása az árándoklás objektivitásának hiánya miatt az ajánlat érvénytelenségét vonja maga után (D.34/19/2019.). Az árándoklás meg nem felelősége nem csak akkor állapítható meg,

ha a megajánlott ár aránytalanul alacsony, hanem akkor is, ha az indoklás az adatok változtatása miatt nem megfelelő (103.K.700.175/2019/10.).”

17. A kérelmezők 2024. február 13-án a jogorvoslati kérelemmel megegyező tartalmú előzetes vitarendezési kérelmet nyújtottak be, melyben vitatták az ajánlatuk érvénytelenné nyilvánítását. A vitarendezési kérelmükhöz csatolták a benyújtott árandokolásuk és kiegészítő árandokolásuk excel táblázatait a kerekített és a tizedesjegyre bontott verzióban is. Az ajánlatkérő az előzetes vitarendezési kérelmet a 2024. február 16-án megküldött válaszában elutasította.

A jogorvoslati kérelem és a kérelmezők észrevételei

18. A kérelmezők 2024. február 23-án jogorvoslati kérelmet nyújtottak be, amelyben vitatták az ajánlatuk Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenné nyilvánítását. A kérelmezők a jogsértés dátumaként 2024. február 12-ét az ajánlatukat érvénytelenné nyilvánító közbenső döntés, illetőleg az összegezés megküldésének napját, a jogsértésről való tudomásszerzés időpontjaként pedig 2024. február 16-át az előzetes vitarendezési kérelemre adott ajánlatkérői válasz megküldésének napját jelölték meg.

19. A kérelmezők jogorvoslati jogosultságuk körében előadták, hogy a jogorvoslati kérelmük kedvező elbírálása esetén az ő ajánlatuk lenne az összességében legelőnyösebb ajánlat, ezért ügyfélképességük az eljárást lezáró döntés jogsértő tartalmának vitatása tekintetében egyértelműen fennáll.

20. A kérelmezők jogorvoslati kérelmükben részletesen ismertették az ajánlati felhívás és a közbeszerzési dokumentumok beszerzés tárgyára vonatkozó előírásait, a vállalkozóvá válást elősegítő képzési program megvalósítása során az ajánlattevők által teljesíteni szükséges feladatokat, a közbeszerzési eljárás során megvalósult eljárási cselekményeket, továbbá a 2024. február 12-én az ajánlatukat a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné nyilvánító közbenső döntés tartalmát.

21. A kérelmezők hivatkoztak arra, hogy az árandokolás nem került módosításra a kiegészítő árandokolás révén. A kiegészítő árandokolás táblázatában semmi más nem történt, mint hogy megbontották és még részletesebben bemutatták a szakember párok bérkölsége mellett azok óraszámát is annak érdekében, hogy az előzetes erőforrástervben név szerint szereplő szakemberek alapján egyértelműen megállapítható legyen a párok egyes tagjai által, egyenként a projektre fordított havi óraszám és a hozzá kapcsolódó bérkölség. Mivel az ajánlatkérő az első árandokolás kérés során semmiféle elvárást nem írt elő arra vonatkozóan, hogy hogyan kéri a bérkölségeket kimutatni, milyen részletezésben, ezért azáltal hogy a kérelmezők a kiegészítő árandokolásukban eleget tettek az ajánlatkérői kérésnek, és összehangolták a bérkölségeket az előzetes erőforrástervben szereplő szakértők személyével, nem módosították olyan mértékben az árandokolásukat, amely annak objektivitását megkérdőjelezné és megalapozná az ajánlat érvénytelenségét. Erre tekintettel az ajánlatkérő a kérelmezők ajánlatának érvénytelenné nyilvánításával megsértette a Kbt. 72. § (3) bekezdését, a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontját, illetőleg a Kbt. 69. § (2) bekezdését.

22. A kérelmezők előadták, hogy az ajánlatukat érvénytelenné nyilvánító közbenső döntésben, illetőleg a módosított összegzés V.2.12. pontjában ismertetett indoklás is következetesen végig „projektre fordított óraszám”-ra hivatkozik, nem pedig „projektre fordított havi óraszám”-ra, így a kérelmezők számára nem volt megállapítható, hogy az

ajánlatkérő a projektekre fordított havi óraszámok összegét kifogásolja, nem pedig a „projektekre fordított teljes óraszám”-ok szakértőpárok havi óraszámainak összeadását és annak összegét.

23. A kérelmezők kifejtették, hogy az ajánlatkérő által hivatkozott eltérések abból adódtak, hogy a kérelmezők az árandokolás és a kiegészítő árandokolás részletes számításait tartalmazó kimutatást Microsoft Office Excel táblázatban készítették el, mivel az excel táblázat által alkalmazott képletek segítségével lehet a számítási hibák kockázatát a lehető legnagyobb valószínűséggel elkerülni. Az eredeti árandokolás részletes kimutatását tartalmazó táblázatban K. A. oktató „projektekre fordított havi óraszám” 127 órában van megadva. A kiegészítő árandokoláshoz benyújtott táblázatban rögzített K. A. témavezető és az oktató párja D. A. oktató projektekre fordított havi óraszámának összege (K. A. esetében 66 + D. A. esetében 62, azaz) összesen 127 órában van feltüntetve, amelynek összege – figyelembe véve az excel táblázat által elvégzett kerekítésből adódó eltérést is – 127. Ennek alátámasztására a kérelmezők benyújtották az előzetes vitarendezéshez mind a kerekített, mint az 5 tizedes jegyig látható kimutatás excel formátumát is. Amennyiben ugyanis a „projektekre fordított teljes óraszám”-ot osztjuk a „projektidőszak/hó” összegével, azaz a 13 hónappal, úgy a „projektekre fordított havi óraszám” értékeként többszörösen tizedes jegyű, nem egész számértéket kapunk, amely kerekítés nélkül K. A. esetében 65,84615, kerekítéssel 66 óra, D. A. esetében pedig kerekítés nélkül 61,53846, kerekítve viszont 62 óra. Ez jól látható a kerekített excel táblázatban is, ugyan is ha a hivatkozott két cella (F37 és F38 cella) kijelölésre kerül, úgy az excel táblázat legalsó vízszintes görgetősáv alatt található állapotsorában (ahol a kijelölt cellák száma és azok átlaga mellett egyértelműen megjelenik a két kijelölt cella összege is,) szintén 127 a két cella összege, tekintve, hogy az excel a mögöttes kerekítés nélküli értékeket veszi alapul akár összeadásnál, vagy bármely más matematikai művelek elvégzésénél is, függetlenül attól, hogy a felső menüsorban a számformátum 0 tizedesjegy nélküli formátumra van állítva, és kerekítés történt, vagy sem. Ezért téves az ajánlatkérő állítása, mivel semmilyen eltérés nincs a szakértő pár tagjainak „projektekre fordított havi óraszám” összege esetében az eredeti indokolásban szereplő 127 óra összeghez képest, mivel éppen az excel tábla összeadás funkciója után megkapott eredmény alapján lett az eredeti árandokolás alátámasztó táblázatában is megadva ugyan ezen 127 óra összegben. Bár az előzetes vitarendezésben valóban nem került szóvegesen levezetve a fenti számítás, azonban egyrészt nem volt megállapítható, hogy az ajánlatkérő a projektekre fordított havi óraszámok kalkulációját kifogásolta, másrészt pont azért kerültek az excel táblázatok megküldve a vitarendezésben, hogy egyrészt a mögöttes további számítások is láthatóvá váljanak, másrészt, hogy az ajánlatkérő maga is meggyőződhesse és ellenőrizhesse a kérelmezők által leírtakat. Ugyan ez állapítható meg K. Sz. témavezető és az oktató párja B. M. oktató, valamint Sz. I. témavezető és az oktató párja B. Z. oktató „projektekre fordított óraszám”-nak összege tekintetében is. Mindannyiuk esetében a szakértő párok „projektekre fordított havi óraszám” összege - ahogy azt az excel formátumú táblázat egyértelműen igazolja - összhangban van az eredeti árandokolásban szereplő és a kiegészítő árandokolásban foglaltakkal, az előbbieken ismertetett kerekítési művelet után összesen 127 óra összeget ad ki.

24. A kérelmezők ismertették, hogy a szakértő párok esetében az összes bérkifizetés összegének eltérése is („az arányosított bruttó bér + kiva” és a „projektekre fordított időszak/hó” oszlop szorzata nem egyezik meg az „összes bérkifizetéssel”) az excel táblázat által végzett kerekítési műveletekből adódik. Mind az eredeti árandokolásban, mind a kiegészített árandokolásban is az „arányosított bruttó bér + kiva” érték a „bruttó bér + kiva” összegből az arányosítás eredményeként került kiszámításra. Ennek módja az, hogy a „bruttó bér + kiva” az excel képlettel elosztásra kerül a havi 160 órával, és szorozva az E oszlop projektekre fordított óraszámának értékével, amelynek eredménye az „arányosított bruttó bér + kiva” érték, és

amely így - az osztás eredményeként - több tizedes jegyű, nem egész szám értéket tesz ki. Ezen többszörös tizedes jegyű szám szorozva a „projektre fordított időszak/hó” 13 hó értékével szintén többszörösen tizedes jegyű nem egész számot eredményez az „összes bérkifizetés” értékeként, amelynek a számviteli szabályok szerinti kerekítése adja az excel táblázatban – az ajánlatkérő által nem megfelelőként hivatkozott – eltérő eredményét. Ennek alátámasztására kérelmezők egyidejűleg megküldték az előzetes vitarendezés mellékleteként a fentiekben már többször hivatkozott excel formátumú, kerekített és nem kerekített számformátum szerinti, de a korábban már pdf formátumban benyújtott táblázatokkal egyébként tartalmát tekintve azonos táblázatokat. Az eredeti és a kiegészített áringdolás táblázatainak excel formátumából egyértelműen megállapítható, hogy az egész számra történő kerekítést követően a kifogásolt értékek megegyeznek az indokolás során benyújtott értékekkel, ugyan úgy, mint a szakértők óraszámainak összegénél ismertettek tekintetében.

25. A kérelmezők álláspontja szerint az ajánlatkérő nem hivatkozhat jogszerűen arra, hogy a mögöttes számítások a szöveges indokolásban nem kerültek levezetésre, tekintve, hogy egyrészt az indokolás formátumára az ajánlatkérői indokolás kérés semmilyen elvárást nem fogalmazott meg, másrészt az áringdolás és kiegészítő áringdolás, illetve azok szöveges része és táblázatai együtt képezik az áringdolás egészét, ezáltal együtt is értelmezendők. Arra sem hivatkozhat jogszerűen az ajánlatkérő, hogy azért nem vette figyelembe az előzetes vitarendezés során benyújtott excel formátumú táblázatokat, mert azok csak az előzetes vitarendezés során kerültek benyújtásra, nem pedig az eredeti vagy kiegészített áringdolásban. A Kbt. rendelkezései értelmében az előzetes vitarendezésnek éppen az lenne a funkciója, hogy a vélelmezett jogsértő döntés adott esetben módosítható, vagy eljárási cselekmény pótolható legyen a vitarendezési kérelemben foglaltak alapján.

26. A kérelmezők szerint az objektivitás követelményét nem sérti azon ajánlattevői magatartás, amely során az áringdolás keretében kerekítést alkalmaz. (D.604/11/2017.) Ráadásul az egyes alapadatok figyelembevételével - a többszörösen tizedes jegyű nem egész számok helyett – az ajánlatkérő által egész számokkal alkalmazott keresztszámolások csupán néhány forintos, - de legfeljebb 5 forint eltérést - okoztak, amely a döntőbizottsági gyakorlat szerint semmiképp sem alkalmas az áringdolás objektivitásának megkérdőjelezésére, és különösen nem alapozza meg az ajánlat érvénytelenségét. A kérelmező már a kiegészítő áringdolásban is - éppen az ajánlatkérő által is kifogásolt összes óraszámossal összefüggésben, feltüntette a kerekítés alkalmazásának tényét. De az előzetes vitarendezési kérelem során benyújtott kerekítés nélküli és kerekítéses excel táblázatok benyújtásával is egyértelműen láthatóvá vált az alkalmazott kerekítés.

27. A kérelmezők hivatkoztak arra, hogy az ajánlatkérő csak az indokolás kérésben pontosan meghatározott adatokat és dokumentumokat kérheti számon az ajánlattevőtől. Nem hivatkozhat arra, hogy az ajánlattevő kötelessége az ár megalapozottságára vonatkozó minden adatot, tényt és kalkulációt rendelkezésre bocsátani, amely az ajánlatkérő megalapozott döntéséhez szükséges. Amennyiben az ajánlatkérő az indokolás és adott esetben a későbbi kiegészítő indokolásban bármiféle ellentmondást vagy nem egyértelmű nyilatkozatot vél felfedezni, úgy felvilágosítás kérést szükséges kérnie. Ez pedig az ajánlatkérő kötelezettsége. Valóban dönthet úgy az ajánlatkérő saját belátása szerint, hogy kér-e további indoklást vagy sem, azonban ha az általa felfedezett ellentmondások okát nem tisztázza, úgy erre érvénytelenséget jogszerűen nem alapozhat.

28. A kérelmezők az adminisztrátorok (Cs. Á. és Zs. D.) óraszámainak és bérköltségének kifogásolt módosítása körében előadták, hogy az ajánlatukban benyújtott előzetes erőforrás tervben is már nevesítve szerepelt Zs. D. szakember Cs. Á. szakember mellett, akik képzésszervezőként képzési adminisztrációs feladatokat látnak el. A kiegészítő árandokolásban Zs. D. az ajánlatkérő kérésére került feltüntetésre, hogy így az erőforrástervben szereplő személyek és a bérköltségek összhangba kerüljenek. Az eredeti árandokolásban Zs. D. képzésszervező szakember – következetesen alkalmazva a szakember párok szerinti szerepeltetést - ugyan azon okból nem került nevesítve külön soron, mint a többi oktató szakember, mivel párban látják el a feladatot Cs. Á. képzésszervező szakemberrel a harmadik, de nem párban feladatot ellátó Sz. B. Á. képzésszervező szakember mellett. A kiegészítő árandokolásban tehát semmi más nem történt, mint hogy a képzésszervező szakember pár mindkét tagja fel lett név szerint tüntetve külön sorban, és külön soron, és kimutatásra kerültek személyenkénti megbontásban is az óraszámok és a bérköltségek esetükben is, ahogyan az oktató tevékenységet végző szakembereknél is.

29. A kérelmezők az ajánlatkérő azon kifogásával kapcsolatban, miszerint a kiegészítő árandokolás alapján az oktatópárok nem az árandokolás szöveges részében ismertetett 87 és 127 óra közötti óraszámot töltenek egyénenként a projekttel havonta előadták, hogy az eredeti árandokolásban feltüntetett 87 és 127 óra a szakértő párok projektre fordított havi óraszámát jelenti, amely egyénenként került megbontásra a kiegészítő árandoklásban. A 127 óra és a 87 óra a szakértő párok esetében – összhangban a kiegészítő indokolásban foglaltakkal – a pár két tagja által a projektre fordított összesített havi óraszámokat takarja a szakember pár vezető tagjának neve alatt. A kérelmező rámutatott arra, hogy az ajánlatkérő egyszer elfogadja a szakértő párok alkalmazásának tényét, máskor viszont amikor az óraszámokat kifogásolja, már nem veszi figyelembe, hogy amennyiben egy összesített sor óraszámot tartalmazó adat kirészletezésre kerül a mögöttes részadatok feltüntetésével, úgy a részadatok együttesen adják meg az összegző adatot.

30. A kérelmezők a fentiekben előadottak összegzésképpen rámutattak arra, hogy mind az eredeti, mind a kiegészítő árandokolásban objektív alapon, számszerűen tételesen mutatták be az előzetes erőforrásterv szerint már ismert szakértők – és az ajánlati felhívás szerint elvárt 10 fő oktató és 3 képzésszervező létszámot meghaladó, összesen 15 fő szakember - tételes bér és járulék költségét, óraszámait. A kérelmező nem módosította, vagy változtatta meg az árandokolását, a bér és járulékköltségek, óraszámok sem változtak, csak az eredetileg összesített, páronkénti értékek egyénenként kerültek bemutatásra és kirészletezésre, amely azonban nem jelenti az indokolás megváltoztatását. Az ajánlatkérő érvelése ellentmondásos, mert egyrészt elfogadja a szakértő párok alkalmazását, másrészt viszont nem fogadja el a párokra megadott óraszámok egyénenkénti kirészletezését, és adatváltoztatásnak minősíti. Az ajánlatkérő – bár a részére megküldött excel formátumú táblázatokból egyértelmű, - mégsem veszi figyelembe, hogy amennyiben az így egyénenként kirészletezett összegeket a kerekítés szabályait is alkalmazva összeadja, úgy azok teljes mértékben megegyeznek az eredeti indokolásban a párokra összesített számadatokkal. Az árandokolás személyi jellegű bérköltségeinek és járulékainak összesítő adatai nem változtak, a sarokszámok nem módosultak, a kiegészítő árandokolásban csak ezen összesítő sarokszámok lettek tovább részletezve és kibontva. Álláspontja szerint az ajánlatát érvénytelenné nyilvánító döntés indokolásában foglalt érvénytelenségi okok megalapozatlanok, szóhasználatra és kerekítésből adódó eltérésekre alapoz, továbbá olyan dokumentumok hiányára, amelyeket az ajánlatkérő nem kért és nem írt elő, és amely ajánlat és indokolások alapján korábban – a mostani indokolásban foglalttal azonos egyértelműséggel - állapította meg a kérelmezők ajánlatának az érvényességét.

31. A kérelmezők sérelmezték azt is, hogy az ajánlatkérő kettős mércét alkalmazott az ajánlattevők ajánlatának értékelése során, ezzel megsértve a Kbt. 2. § (2) bekezdésében foglalt alapelvet az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosítására vonatkozóan. Míg a MODELLO Kft. esetében másodszor is kiegészítő árandokolást kért a nem egyértelmű nyilatkozatokra vonatkozóan a döntőbizottsági határozatban foglaltakra hivatkozással és az ajánlatkérő álláspontjának megerősítése érdekében – bármit is jelentsen ez utóbbi -, úgy kérelmezők esetében ugyanezt elmulasztotta megtenni az árandokolás és a kiegészítő árandokolás számszaki eltérései okai tisztázása céljából, vagy az általa hiányolt, de konkrétan meg sosem nevezett alátámasztó dokumentumok bekérésére érdekében. És mivel a kérelmezők árandokolását már egyszer ugyanezen dokumentumok és adatok alapján megfelelőnek minősítette és elfogadta, így különösen indokolt lett volna a megalapozott döntés érdekében nagyobb körültekintéssel eljárnia egy érvénytelenségi döntés meghozatala előtt.

32. A kérelmezők a fentiekre tekintettel kérték a hivatkozott jogsértések megállapítását, és a kérelmezői ajánlatot érvénytelenné nyilvánító ajánlatkérői döntésnek és a módosított összegezésnek a megsemmisítését. Kérték továbbá az ajánlatkérő kötelezését az igazgatási szolgáltatási díjnak, valamint a jogorvoslati eljárás költségeinek a viselésére.

33. A kérelmezők az ajánlatkérő észrevételével kapcsolatban kifejtették, hogy az ajánlatkérő az észrevételei 17. pontjában olyan adatokat és információkat tett nyilvánossá, amelyeket a kérelmezők a Kbt. 44. § rendelkezései értelmében üzleti titoknak nyilvánítottak, ezért azok nyilvánosságra hozatalát megtiltották. És e körben olyan új számítási hibákra hivatkozik érvénytelenségi okként, amelyeket sem a kérelmezői ajánlatot érvénytelenné nyilvánító döntésében, sem pedig a módosított összegezésben nem jelölt meg. Az ajánlatkérő kifogásolta, hogy a kérelmezők nem a 90.500,- Ft/tanúsítvány ajánlati árukat vezették le az árandokolásban. Ahogyan az a gazdasági életben szokás, a kérelmezők is az ajánlati ár meghatározásánál előbb a várható költségeket vették számításba, meghatározták a tervezett nyereséget, és ehhez képest határozták meg az ajánlati árat, amely ezáltal nettó 90.493,21 Ft/tanúsítvány. De mivel a felolvasólapon csak egész számban lehetett ajánlati árat megadni, így a kérelmezők 90.500 Ft/tanúsítvány árat adtak meg felfelé kerekítve a kalkulált árat. És mivel felfelé kerekítés történt, így az árandokolást érdemben nem befolyásolja, hogy az ajánlati ár 90.500 Ft, vagy 90.493,21 Ft. Az ajánlatkérőnek az árandokolásban és kiegészítő árandokolásban foglaltak alapján azt kell megítélnie, hogy a megajánlott áron a szerződés teljesíthető-e, így a kérelmezők álláspontja szerint, ha a kisebb összeg alapján tételesen kimutatott, hogy az adott áron gazdaságilag ésszerűen teljesíthető a szerződés, akkor az, hogy a kérelmezők 10 forintra kerekítették az árat a felolvasólapon, nem befolyásolja az ár ésszerűségét. Ha az árandokolásban szereplő alacsonyabb összeg levezetéséből az derül ki, hogy az ajánlati ár nem aránytalanul alacsony, úgy a magasabb 90.500 Ft-os ár sem lehet az. Az ajánlatkérő olyan eltérésekre hivatkozik, és olyan eltéréseket kifogásol, amik tartalmában nem változtatnak az árandokolás gazdasági ésszerűségén. Ha az ajánlatkérő számítási hibát is észlelt, azt tisztázó kérdéssel orvosolni lehetett volna.

34. A kérelmezők az ajánlatkérő észrevétele kapcsán hivatkoztak arra is, hogy a szakmai ajánlat az ajánlattételkor került benyújtásra, a bevonni tervezett szakemberek, - mind az oktatói mind a képzésszervezői szakemberek - így az ajánlatkérő számára ismertek voltak már az ajánlattételkor. Az előzetes erőforrástervben foglaltakkal kapcsolatban hiánypótlási felhívást az ajánlatkérő nem bocsájtott ki, amelyre vonatkozóan azonban a kérelmezők álláspontja szerint köteles lett volna, ha az ajánlatkérő megítélése szerint nem felelt meg az

ajánlattételi kiírásban foglaltaknak. Így az ajánlatkérő amennyiben elmulasztotta annak hiánypótlását, úgy jogszerűen nem hivatkozhat arra, hogy a kötelezően bevonandó szakemberek száma nem felel meg a műszaki leírásnak. Egyebekben pedig azért is tartják a kérelmezők ezt fontosnak kiemelni, mivel álláspontjuk szerint a kötelezően bevonandó szakemberek száma és az árandokolás jogorvoslattal érintett része összefüggésben van.

35. A kérelmezők 1.603.992.-Ft igazgatási szolgáltatási díj megfizetését igazolták.

Az ajánlatkérő észrevétele

36. Az ajánlatkérő 2024. március 4-én benyújtott észrevételében jogsértés hiányára tekintettel kérte az alaptalan jogorvoslati kérelem elutasítását.

37. Az ajánlatkérő észrevételében előjáróban hivatkozott a Fővárosi Törvényszék 103.K.707.389/2020 ítéletére, mely kimondta, hogy „... az árandokolás az ajánlat magyarázatára szolgál, a kiegészítő árandokolás pedig ehhez képest további magyarázatra ad lehetőséget, de tartalmi, a korábban egyes elemekre adott magyarázat módosítására, eltérő magyarázatra nem, mert ez eleve kétségessé teszi az adott megadott válaszokat.”

38. Az ajánlatkérő ismertette, hogy a kérelmezők a 2023. szeptember 16-án benyújtott árandokolásuk szöveges részében azt rögzítették, hogy a szakmai munkában 8 fő vesz részt a megvalósítás során, ugyanakkor a műszaki leírás előírásai szerint a kötelezően bevonandó szakemberek száma 10 fő, tehát a 8 fő ennek az előírásnak nem felel meg. Az árandokolás azt is rögzítette, hogy további 2 fő kerül bevonásra az adminisztráció zökkenőmentes kialakítására, a két fő 4-4 órában kerül alkalmazásra a projekt tekintetében. Ugyanakkor a műszaki leírás előírásai szerint kötelezően biztosítandó 3 fő képzésszervező, a 2 fő, mely valójában a bemutatott munkaidőráfordítás alapján 1 fő (2x4 óra), nem felel meg az előírásoknak.

Egyebekben a kérelmező az alátámasztó táblázatában is név szerint 8 fő szakembert mutat be, és 2 fő adminisztrátort.

39. Az ajánlatkérő ismertette továbbá, hogy a 2023. szeptember 25-én benyújtott kiegészítő árandokolásában a kérelmező rögzítette, hogy az árandokolásban valóban nem került bemutatásra valamennyi szakember, mert az oktatók párban dolgoznak, és csak a téma vezetőjét jelölte meg az oktató párját nem, ezért ezt javítja. Tehát egyrészt a kérelmező kifejezetten az oktatók vonatkozásában nyilatkozott, másrészt pedig nem kiegészítette, ahogy a jogorvoslati kérelmében írja, hanem „javította”, illetve módosította a korábbi árandokolásában megadott adatokat.

40. Az ajánlatkérő a továbbiakban is fenntartja az érvénytelenné nyilvánító döntésben kifejtett azon álláspontját, miszerint:

- az árandokolásban rögzített K. A. oktató projektre fordított havi óraszámja nem egyezik meg a kiegészítő árandokolásban rögzített K. A. témavezető és az oktató párja D. A. oktató projektre fordított havi óraszámának összegével (Árandokolásban csatolt táblázat szerint K.A. havi óraszámja: 127 óra, míg a kiegészítő árandokolás mellékleteként csatolt táblázat szerint K. A. és D. A. oktatópárja havi óraszámja: 66 + 62 óra, azaz összesen 128 óra/hónap);
- az árandokolásban rögzített K. Sz. oktató projektre fordított havi óraszámja nem egyezik meg a kiegészítő árandokolásban rögzített K. Sz. témavezető és az oktató párja B. M. oktató projektre fordított havi óraszámának összegével; (Árandokolásban csatolt táblázat szerint K.Sz. havi óraszámja: 127 óra, míg a kiegészítő árandokolás mellékleteként csatolt táblázat

szerint K. Sz. és B. M. oktatópárja havi óraszám: 66 + 62 óra, azaz összesen 128 óra/hónap)

- az árendoklásban rögzített Sz. I. oktató projektre fordított havi óraszám nem egyezik meg a kiegészítő árendoklásban rögzített Sz. I. témavezető és az oktató párja B. Z. oktató projektre fordított óraszámának összegével (Árendoklásban csatolt táblázat szerint Sz. I. havi óraszám: 127 óra, míg a kiegészítő árendoklás mellékleteként csatolt táblázat szerint Sz. I. és B. Z. oktatópárja havi óraszám: 66 + 62 óra, azaz összesen 128 óra/hónap).

Fentiekén túl egyébként a kiegészítő árendoklásának szöveges részében J. T. projektre fordított teljes óraszám 1132-re változott a korábbi – árendoklásban megjelölt - 1131-ről.

Továbbá a kiegészítő árendoklásban Cs. Cs. és B. E. oktatók projektre fordított teljes óraszámának összege szintén 1131, de a szöveges indoklásban szereplő táblázatban már 1132 (800+332), ez az eredeti árendoklásban Cs. Cs. oktatónál 1131 óra volt.

41. Az ajánlatkérő hivatkozott arra, hogy a kérelmező sem a benyújtott árendoklásához, sem a benyújtott kiegészítő árendoklásához nem csatolta az előzetes vitarendezési kérelemhez csatolt excel táblákat alátámasztásként, illetve egyéb alátámasztó –, vagy más dokumentumot sem csatolt, amely a számításokat magyarázná vagy alátámasztaná. Az ajánlatkérő azokat az információkat tudta elbírálni, amit az indoklás kérésre, illetve kiegészítő indoklás kérésre a kérelmező benyújtott. Mindkét esetben pdf formátumú dokumentumok kerültek benyújtásra, melyben a kérelmező által hivatkozott formázási problémák nem merültek fel. Az előzetes vitarendezési kérelem mellékleteként benyújtott xls formátumú táblázat nem az eljárás bírálati szakaszában került benyújtásra, ennek okán nem képezi bírálat tárgyát.

Fentiek igazak a kerekítési problémákra is, pdf formátumban kerültek benyújtásra az anyagok, melyen nem jelölték, hogy nem egész számokkal történt volna a kalkuláció, így e körben fel sem merül a kerekítés kérdése, melyet egyébként külön csupán egyetlen értéknél jelzett a kérelmező a kiegészítő árendoklásban. Továbbá a tizedesjegyek excel táblázatban történő megjelenítése formai beállítás, míg a kerekítés egy függvény a kettő nem azonos egymással. A kérelmező felelőssége és kötelessége az ajánlati ára megalapozottságát igazolni, e körben a kérelmezőnek kellett volna figyelni az esetleges általa alkalmazott kerekítésből adódó számszaki eltérésekre is, ha szerkeszthető formátumban nem nyújtotta be az alátámasztó táblázatait.

42. Az ajánlatkérő előadta, hogy a kiegészítő árendoklás kérésében kifejezetten a humán erőforrásra kérdezett rá. Valóban nem került előírásra, hogy milyen formátumban kerüljenek benyújtásra a dokumentumok, azonban az ajánlatkérő nem is a dokumentumok formátumát kifogásolta, hanem az árendoklás és a kiegészítő árendoklásban feltüntetett adatok módosítását. A kérelmezőnek jogszabályi kötelezettsége volt, illetve az ajánlatkérő külön fel is hívta a kérelmező figyelmét arra, hogy minden tény, adatot, kalkulációt közöljön az ajánlatkérővel, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként hozhasson az ajánlatkérő döntést az ajánlati ár megalapozottságáról, ennek ellenére a kérelmező sem a szöveges indoklásban, sem a táblázatban nem rögzítette, hogy bármilyen számítás/kerekítés/megjelenítés okán a számok eltérhetnek, ill. excel táblát és bármely más kalkulációt sem csatolt az indoklásokhoz.

A benyújtott árendoklás és kiegészítő árendoklás számtalan ellentmondást és számítási hibát tartalmaz, amelyek nem lettek volna orvosolhatók felvilágosítás útján sem, ezért az ajánlatkérő álláspontja szerint felvilágosítást nem volt köteles kérni.

43. Az ajánlatkérő álláspontja továbbra is az, hogy a kiegészítő árindokolásban nem került indokolásra az adminisztratív munkatársak vonatkozásában a sorok módosítása, nem tekinthető kiegészítésnek Zs. D. új sorban való feltüntetése. Továbbá az adminisztratív feladatot ellátó Cs. Á. projekte fordított óraszama (teljes és havi óraszám) is indokolás nélkül módosításra került.

Az „admin” megjelölést a kérelmező tüntette fel az árindokolásban és a kiegészítő indokolásában is, ennek okán hivatkozik az ajánlatkérő adminisztratív munkatársként a sorokon feltüntetett személyekre. Az adminisztratív -, illetve a képzésszervező munkatársak „szakértő pár”-ként történő szerepeltetése nem is értelmezhető, figyelembe véve azt is, hogy egyébként a kérelmező által a kiegészítő árindokolásban már páratlan számú (a korábbi két fő helyett már 3 főt mutat be a feladatra) személy került feltüntetésre.

44. Az ajánlatkérő ismertette, hogy a kérelmező kiegészítő árindokolásához csatolt tábla szerint K. A. oktató, D. A. oktató, K. Sz. oktató, B. M. oktató, Cs. Cs. oktató, B. E. oktató, Sz. I. oktató és B. Z. oktató sem 87 és 127 óra közötti óraszámot tölt egyéneként a projekttel havonta, ahogy a kérelmező az árindokolásában rögzítette, de amennyiben „szakértő pár”-onként vizsgálnánk a kiegészítő árindokolásban megjelölt havi óraszámokat, akkor sem 87 és 127 óra közötti számot kapunk (K. A. +D. A. =128; K. Sz.+B. M.=128; Sz. I.+B. Z.=128).

Az ajánlatkérő álláspontja továbbra is az, hogy a kérelmező által benyújtott árindokolásban rögzített 87 és 127 közötti óraszám sem egyéneként, sem „szakértő pár”-onként nem 87 és 127 közötti óraszám.

45. A fentiek alapján nem foghat helyt a kérelmezők azon állítása, miszerint az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 72. § (3) bekezdését, mivel a kiegészítő indokolás kérése a Kbt. szövege szerint sem kötelezettség, és a közbeszerzési gyakorlat is ezt támasztja alá: „Az ajánlatkérő számára lehetőség, de nem feltétlen kötelezettség a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerinti kiegészítő indokolás kérése.” (BH 2023.6.172: Kúria Kfv.IV.37.033/2023/5. határozata közbeszerzési ügyben hozott – D.278/16/2022. számú – közigazgatási határozat jogszerűségének vizsgálata tárgyában.). Továbbá a Döntőbizottság a D.296/2020. számú határozatában kifejtette, hogy „az egymásnak ellentmondó indokok, adatok tisztázására nem szolgál a kiegészítő árindokolás.” Az ajánlatkérő álláspontja szerint a kérelmező sértette meg a Kbt. 72. § (3) bekezdését, amikor nem közölte az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérővel.

Továbbá az ajánlatkérő nem sértette meg a Kbt. 69. § (2) bekezdésében foglaltakat sem, mivel pontosan azt állapította meg, hogy a kérelmező ajánlata érvénytelen, továbbá az ajánlatkérő a Kbt. 71–72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezte.

Az ajánlatkérő a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontját sem sértette meg, figyelemmel arra, hogy nem lehet objektívnek tekinteni olyan adatokat és kalkulációkat, amelyek módosításra kerülnek a kiegészítő árindokolásban. E körben hivatkozik a D.34/19/2019. számú határozatra is, mely szerint az indokolás adatainak kiegészítő indokolásban való megváltoztatása az indokolás objektivitásának hiánya miatt az ajánlat érvénytelenségét vonja maga után. Illetőleg a Fővárosi Törvényszék 103.K.700.175/2019/10. számú ítéletére is.

46. Az ajánlatkérő előadta, hogy mivel a Döntőbizottság a D.506/2023. jogorvoslati eljárásban megsemmisítette az ajánlatkérő eljárást lezáró összegezését, így az ajánlatkérő nem csak jogosult volt az ajánlatukat fenntartó ajánlattevők ajánlatának vizsgálatára, hanem a Kbt. 69. § alapján köteles is volt megvizsgálni azokat. Az ajánlatok bírálata során azonban nem sértette meg a Kbt. 2. § (2) bekezdését. Az ajánlatkérő a Döntőbizottság határozatában foglaltak alapján kért ismételt kiegészítő árindokolást a MODELLO Kft. ajánlattevőtől. A MODELLO Kft. árindokolása és kiegészítő árindokolása, ugyan nem indokolták megfelelően,

hogy a szerződés a megajánlott áron teljesíthető, amelynek okán végül érvénytelenítésre került az ajánlat, azonban az ajánlatkérő álláspontja szerint az indokolás és a kiegészítő indokolások nem tartalmaztak egymásnak ellentmondó adatokat/információkat, ellentétben a kérelmező áringokolásával és kiegészítő áringoklásával.

47. Az ajánlatkérő hivatkozott arra, hogy a Kbt. szabályozási rendszerében már egyetlen érvénytelenségi ok fennállása is az ajánlat érvénytelenségét eredményezi, így az áringoklás megalapozottsága vonatkozásában további vizsgálatot az ajánlatkérő nem folytatott, további érvénytelenségi ok az összegezésben nem került feltüntetésre. Azonban arra az esetre amennyiben a Döntőbizottság nem látná megalapozottnak az összegezésben rögzített és fent kifejtett indokok alapján az ajánlat érvénytelenítését előadta, hogy az áringoklás táblázatában a kérelmezők kalkulált bevétele számítási hibát tartalmaz, ezért a bevételből az 1 főre eső egységár nem egyezik meg a kérelmezők által a felolvasólapon megadott 90.500.- Ft/tanúsítvány árral. Tehát a kérelmezők áringoklásukban nem is az általuk megajánlott árat indokolták.

48. További ellentmondás az áringoklásban, hogy a projektre fordított teljes óraszám sem megfelelő számszakilag, mert ha a 127 óra megszorzásra kerül 13-mal figyelemmel arra, hogy a kérelmező 127 óra/hónap ráfordítást jelölt meg 13 hónapon keresztül, akkor az 1651 óra a kérelmező általa megadott 1656 órával szemben (itt kerekítés fel sem merülhet). Egyekben az itt megjelölt 13.228 óra nem egyezik meg a táblázatban fentebb bemutatott összesen órással, mely 13.230, s fentiek szerint a kerekítés kérdése fel sem merül.

Az alátámasztó táblázatban a projektre fordított havi órásszámok összege, nem egyezik meg a projektre fordított teljes órásszámok összegével: 1016 óra x 13 hónappal az 13.208, míg az összesen oszlopban a kérelmező 13.228 órával számolt.

A fent részletesen bemutatottak szerint a kérelmező áringoklása és kiegészítő áringoklása több helyen számítási hibát tartalmaz, a Kbt. 71. § (11) bekezdése pedig rögzíti, hogy „ha az ajánlatkérő az ajánlatban az értékelésre kiható számítási hibát észlel – a hiba és a javítandó érték, valamint a javítás eredményeként meghatározott érték megjelölésével –, felhívja az ajánlattevőt annak javítására. A számítási hiba javításának az eredményét az ajánlatkérő akként állapítja meg, hogy a közbeszerzés tárgya elemeinek tételesen meghatározott értékeit (az alapadatokat) alapul véve kiszámítja az összesített ellenértéket vagy más – az ajánlatban megtalálható számításra alapuló – adatot. Ha a számítási hiba javítását nem, vagy nem az előírt határidőben, vagy hibásan teljesítették, az ajánlat érvénytelen.” Tehát az áringoklásban szereplő számítási hibák számítási hibajavítás keretében nem orvosolhatóak.

49. Az ajánlatkérő hivatkozott arra is, hogy a közterhek vonatkozásában a kérelmező KIVA-val és IPA-val számol, de a gépjármű használathoz kapcsolódóan valószínűleg felmerül ezen túl még a gépjármű adó, a cégautó adó, a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás, melyekről áringoklásában és kiegészítő áringoklásában sem tesz említést. Felmerül még a kötelezően fizetendő kamarai díj, melyet a kérelmező szintén nem mutat be, továbbá a foglalkozáshoz kapcsolódóan az ajánlattétel időpontjában még számolnia kellett a foglalkoztatás egészségügyi költséggel a 89/1995 (VIII.14.) Kormányrendelet szerinti kötelező éves foglalkozás egészségügyi vizsgálat kapcsán. Az Edukáció Korszerűsítéséért Szolgáltató Szociális Szövetkezet közös ajánlattevő esetén kizárólag az IPA és TAO költségekkel számol, mint közvetett költségek, de nyilván itt is felmerülnek működési költségek, melyeket a kérelmező meg sem említi az áringoklásában.

Nem került továbbá bemutatásra, sem alátámasztásra (számításokkal és dokumentumokkal sem), hogy a „Bérleti díj, közmű arányos része” és az „Egyéb költségek (telefon, internet,

irodaszer, stb) arányosan” sorhoz milyen okból került 20%, míg a „Gépkocsi használat arányosan” sorhoz 10% feltüntetésre.

50. Az ajánlatkérő nyilatkozott, hogy a közbeszerzés állami támogatásból valósul meg. A támogatást nyújtó a Nemzetgazdasági Minisztérium.

Az egyéb érdekelt észrevétele

51. Az egyéb érdekelt SKOLL Learning Technologies Kft. észrevételében kifejtette, hogy az objektív árandokolás nyújtása az ajánlattevő kötelezettsége. Ebben a körben a saját indokolásában foglaltakat valamennyi, rendelkezésére álló, bármilyen formátumú és tartalmú dokumentummal tudja és köteles is igazolni. Amennyiben ezt nem teszi és emiatt az indokolás nem értelmezhető, ennek jogkövetkezményeiért kizárólag az ajánlattevő és nem az ajánlatkérő tartozik felelősséggel. Amennyiben az egyik dokumentumban 127, a másik dokumentumban 128 az óraszám, úgy az ajánlattevő feladata, hogy a saját beadványai közötti ellentmondást feloldja. Az egyéb érdekelt osztja a kérelmező álláspontját abban a tekintetben, hogy pusztán a kerekítés alkalmazása nem sérti az objektivitás követelményét. Az viszont álláspontja szerint határozottan sérti az objektivitást, hogy az árandokolás és a kiegészítő árandokolás között egyrészt ellentét mutatkozott, másrészt a beadvány nem volt egyértelmű. Azt, hogy az ajánlattevő kerekítést alkalmaz, és ha igen, úgy annak mi az oka és mik a következményei, neki magának kellett volna előadnia és erre két alkalommal is lehetősége volt, az árandokolásban és a kiegészítésben is.

52. Továbbá az a körülmény, hogy a kérelmező csak az előzetes vitarendezés iránti kérelméhez csatolta az indokolásához benyújtott pdf dokumentumát excel formátumban, egyrészt nem változtatott azon a tényen, hogy az indokolás és a kiegészítő indokolás között ellentmondások mutatkoztak – amelyek önmagukban megalapozzák az érvénytelenséget -, továbbá éppen azzal, hogy az árandokolás kérését követő öt hónappal, a vitarendezési kérelemhez csatolja a nevezett dokumentumot, álláspontja szerint kétséget kizáró módon ismeri el, hogy a korábbi indokolása, kiegészítő indokolása nem felelt meg a Kbt. előírásainak és ellentmondásos volt. Érdekelt álláspontja szerint az ajánlatkérőnek nem feladata és kötelessége, hogy addig hiánypótolta az ajánlattevőt, ameddig érvényes és objektív árandokolást tud benyújtani. Amennyiben erre nem képes, vagy csak részben és utóbb képes, annak jogkövetkezményeit neki magának kell viselnie.

53. Fentiekre tekintettel álláspontja szerint az ajánlatkérő nem sértette meg a kérelmezői ajánlat érvénytelenné nyilvánítása során a Kbt. 69. § (2) bekezdését, a Kbt. 72. § (3) bekezdését, a Kbt. 73. § (1) e) pontját, valamint a Kbt. 2. § (2) bekezdését. Az egyéb érdekelt kérte az eljárásban felmerült költségeinek (ügyvédi munkadíj) megtérítését, amelynek összegét a jogi képviselővel kötött megbízási szerződés alapján 8 ügyvédi munkaórában jelölt meg 40 000,- Ft + ÁFA/ügyvédi munkaóra elszámolás alapján.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

54. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő tárgyi közbeszerzési eljárását 2023. július 6-án indította meg, ezért a jogorvoslati kérelemben foglaltakra a Kbt. ezen időpontban hatályos rendelkezései az irányadók.

55. A Döntőbizottságnak a jogorvoslati kérelem alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az árandokolás és a kiegészítő árandokolás közötti eltérések megalapozták-e az árandokolás objektivitásának hiányát, és erre tekintettel jogszerűen nyilvánította-e az ajánlatkérő a kérelmezők ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné.

56. A Döntőbizottság döntése meghozatala során az alábbi jogszabályi rendelkezéseket vette figyelembe.

A Kbt. 2. § (2) bekezdése alapján az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítania a gazdasági szereplők számára.

A Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni.

A Kbt. 72. § (1) - (3) bekezdése szerint:

(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérestről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

- a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,
- a választott műszaki megoldásra,
- a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,
- az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,
- a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy
- az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez - ha az elfogadhatóság kétséges - további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

A Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit.

A Kbt. 73. § (2) bekezdése szerint az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].

A Kbt. 79. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt írásban tájékoztatni az eljárás vagy az eljárás részvételi szakaszának eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének érvénytelenné nyilvánításáról, valamely gazdasági szereplő kizárásáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül.

57. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdése szerint az ajánlatok elbírálásának célja annak megállapítása, hogy a benyújtott ajánlatok érvényesek-e, azaz mindenben megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek. Az ajánlat érvényességéről, illetve érvénytelenségéről való ajánlatkérői meggyőződés egyik alapvető jogintézménye az aránytalanul alacsony ár vizsgálata. Egy ajánlati ár aránytalanul alacsony voltának megállapítása során a szerződés tárgyára, a becsült érték meghatározásakor figyelembe vett adatokra, a korábbi eljárások, szerződések tapasztalataira, valamint a piaci viszonyokra, a közbeszerzési eljárásban beérkezett ajánlatokra tud az ajánlatkérő támaszkodni. Az árindokolás intézménye arra szolgál, hogy az ajánlattevő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást nyújtson többek között például a saját árszámítási módszertanára, a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára, a választott megoldásokra, a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire tekintettel. Az ajánlatkérőnek a részére benyújtott indokolásban és kiegészítő indokolás(ok)ban foglaltak alapján kell megítélnie, hogy a megajánlott áron a szerződés teljesíthető-e, és ez alapján döntenie az ajánlat érvényességéről vagy érvénytelenségéről.

58. A Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján az ajánlattevő felelősége, hogy úgy mutassa be az ajánlati árának költségeleit, olyan részletességgel, hogy az megalapozottan alátámassza a vállalását, bemutassa, hogy konkrétan milyen költségekkel számolt ajánlati ára kalkulálásakor és ezzel meggyőzze az ajánlatkérőt is, hogy a vállalása teljes biztonsággal megalapozott, alátámasztott. Az árindokolás objektivitásának megteremtése az ajánlattevő feladata, mivel a közbeszerzési eljárás megnyerésének célja tükrében az ő érdekkörébe tartozik, hogy olyan tényszerű adatokat, számításokat bocsásson az ajánlatkérő rendelkezésére, amely alapján az ajánlatkérő meggyőződhet a vállalt ellenszolgáltatás melletti valós teljesíthetőségről. Az ajánlattevőknek már az ajánlattétel időpontjában rendelkezniük kell az ajánlati árukat megalapozó adatokkal, amelyeket az árindokolás során számszerűen be kell tudniuk mutatni, azzal, hogy a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerinti kiegészítő árindokolás során azok megváltoztatása az indokolás megalapozottságával kapcsolatos kételyeket vethet fel, ami végső soron az ajánlat jogszerű érvénytelenné nyilvánításához vezethet. A következetes joggyakorlat alapján csak az egymással összhangban lévő árindokolások támasztják alá az ajánlati ár megalapozottságát, ezért a kiegészítő árindokolás során az ajánlattevő nem módosíthatja az abban foglalt adatokat, az egyes költségelemeket, azok mértékét, csupán

tovább részletezheti és kiegészítheti a számítási módszertanának bemutatását, illetőleg az esetlegesen felmerült ellentmondásokat tisztázhatja.

59. Ugyanakkor az árandokolás objektivitásának vizsgálata és ennek alapján az ajánlati ár megalapozottságáról való meggyőződés kötelezettsége az ajánlatkérőt terheli. Az ajánlatkérőnek abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a benyújtott árandokolás megfelelően alátámasztja-e az ajánlati ár elfogadhatóságát, a szerződés ajánlati áron való teljesíthetőségét. Az ajánlatkérőnek van lehetősége akár több alkalommal is további kiegészítő indokolást kérni, ha úgy látja, hogy az árandokolásban szereplő adatok nem elégségesek, vagy azok elfogadhatósága kétséges, esetleg olyan ellentmondást tár fel az ajánlatkérő, amely alapján az ajánlati ár alátámasztottsága nem állapítható meg egyértelműen.

60. A Döntőbizottság megvizsgálta az ajánlatkérő árandokolás és kiegészítő árandokolás kérését, valamint a kérelmezők erre benyújtott árandokolását és kiegészítő árandokolását, és a következőket állapította meg.

61. Az ajánlatkérő 2023. szeptember 11-én aránytalanul alacsony ár miatti indokoláskérést küldött az értékelési sorrendben első 3 helyen szereplő ajánlattevőnek, köztük a kérelmezőknek is. Az ajánlatkérő a kérelmezők tekintetében kérte annak tételes bemutatását, hogy miként tudják a műszaki leírásban meghatározott feladatokat az általuk megadott ajánlati áron teljesíteni. Felhívta a figyelmet az objektív alapú indokolás benyújtására. Az ajánlatkérő ezentúl semmiféle további konkrét elvárást nem támasztott arra vonatkozóan, hogy milyen típusú költségek kimutatását várja el az ajánlati ár alátámasztása körében.

62. A kérelmezők 2023. szeptember 16-án benyújtották árandokolásukat, egyrészt szöveges formátumban, másrészt részletes számításokat tartalmazó excel táblázat (pdf) formájában. A kérelmezők az árandokolásukat és a kiegészítő árandokolásukat teljes egészében üzleti titokká nyilvánították, ezért a Döntőbizottság a jogorvoslati eljárás során a kérelmezők által üzleti titokká nyilvánított adatok figyelembevételével járt el, ezért a Döntőbizottság határozatában nem szerepelnek az árandokolásban szereplő az ajánlati ár összetételét bemutató költség adatok.

63. A kérelmezők árandokolása az elvégzendő szakmai feladatokat óraszámokra vetítve határozta meg, kimutatva, hogy a szakmai feladatok 13.230 összes óraszámot jelentenek a projekt 13 havi időszaka alatt. Az excel táblázat tartalmazta a szakmai feladat ellátásában résztvevő 8 szakértő és 2 adminisztratív munkatárs bérköltségeit, bemutatta a projektekre fordított teljes óraszámukat, a projektekre fordított havi óraszámukat, a bruttó bérüket, a havi óraszám alapján arányosított bruttó bérüket, és a 13 hónapra szóló összes bérkifizetés összegét. A bérköltségek részletes bemutatása körében a projektekre fordított összes óraszám 13.228 órában került megjelölésre. A szöveges indokolás tartalmazta, hogy a 8 szakértő egyenként 87 és 127 óra közötti óraszámot tölt a projekttel havonta, a 2 fő adminisztrátor pedig 4-4 órában kerül alkalmazásra. A költség táblázat a működési költségek körében tartalmazta a bérleti díj, a közművek, a telefon, az internet, az irodaszer, a gépkocsi használat és az iparüzési adó összegének projektekre arányosított részét. Az E-learning tananyag fejlesztés és felügyelet körében tartalmazta a tananyag gyártásának, a platformra való testreszabásának és a helpdesknek a költségeit, az ezekhez kapcsolódó adókat. A költségtáblázat nyereségre való kalkulációt is tartalmazott. Mindezen költségek összesítése kiadta a kérelmezők kalkulált bevételét, amely elosztva a képzésben résztvevő 1040 fővel 90.493.-Ft-os egységárat eredményezett.

64. Az ajánlatkérő 2023. szeptember 22-én kiegészítő árandokolás benyújtására hívta fel a kérelmezőket, amelyben kérte, hogy részletesen mutassák be, hogy a benyújtott ajánlat (előzetes erőforrásterv) szerint rendelkezésre álló humánerőforrás vonatkozásában felmerülő költségek mely sorokba, s miként kerültek bekalkulálásra, figyelemmel arra, hogy az előzetes erőforrástervben bemutatott személyek nem mindegyike került feltüntetésre az árandokolásban.

A kérelmezők 2023. szeptember 25-én benyújtották kiegészítő indokolásukat, mely tartalmazott egy szöveges indokolást, illetőleg a már korábban benyújtott költségkalkulációt tartalmazó excel táblázat (pdf) kiegészített változatát. A szöveges indokolásban hivatkoztak arra, hogy egyes oktatók párokban látják el a munkájukat, és az árandokolásban csak a témavezető oktatót jelölték és az ő neve mellett került összevonásra az oktatópár teljes óraszama és bérköltsége, de a kiegészítő indokolásukban részletesen bemutatják az erőforrástervben szereplő valamennyi oktató óraszámát és bérköltségét. Tartalmazta a szöveges indokolás az oktató párok esetében a témavezető oktató és az oktató pár megjelölését, és az óraszámok közöttük történő megbontását is.

A benyújtott költségtáblázat a szakmai feladatokra kalkulált összes óraszámot 13.230 órában jelölte meg, feltüntetve, hogy ez kerekítve lett, illetve alatta feltüntetve, hogy 13.228 óra.

A táblázat a bérjellegű költségek kimutatása körében a megvalósításban közreműködő szakértők bemutatása során az alábbi módosításokat tartalmazta:

- K. A. összóra: 1656, havi óra 127 helyett, K. A. összóra: 856, havi óra: 66 és D. A. összóra: 800, havióra: 62;
- K. Sz. összóra:1656, havi óra 127 helyett, K. Sz. összóra: 856, havi óra: 66 és B. M. összóra: 800, havi óra: 62;
- Cs. Cs. összóra: 1131, havi óra: 87 helyett, Cs. Cs. összóra: 800, havi óra: 62 és B. E. összóra: 331, havi óra: 25;
- Sz. I. összóra: 1656, havi óra: 127 helyett, Sz. I. összóra: 856, havi óra: 66 és B. Z. összóra: 800, havi óra: 62;
- Cs. Á. összóra: 1040, havi óra: 80 helyett, Cs. Á. összóra: 520, havi óra: 40 és Zs. D. összóra: 520, havi óra 40.

65. Az ajánlatkérő a kérelmezők árandokolását és kiegészítő árandokolását megalapozottnak és megfelelőnek találta, erre tekintettel a kérelmezők ajánlatát a 2023. október 24-én megküldött összegezésében érvényesnek minősítette. A Döntőbizottság a kérelmezők jogorvoslati kérelme alapján indított jogorvoslati eljárásban a D.506/16/2023. számú határozatával az ajánlatkérő összegezését megsemmisítette. Az összegezés megsemmisítését követően az ajánlatkérő visszalépett a közbeszerzési eljárás bírálati szakaszába, melynek során újra megvizsgálta a kérelmezők árandokolását és kiegészítő árandokolását, és ezúttal azt állapította meg, hogy a kérelmezők a kiegészítő árandokolásukban olyan módon változtatták meg és módosították a korábbi árandokolásukban szereplő adatokat, amely az árandokolás objektivitásának hiányát eredményezte, ezért a kérelmezők ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel 2024. február 12-ei döntésével érvénytelennek nyilvánította.

66. A kérelmezők jelen jogorvoslati kérelmükben hivatkoztak arra, hogy a kiegészítő árandokolással nem módosították az árandokolásukat, csupán eleget tettek az ajánlatkérő kiegészítő árandokolás kérésének, és összehangolták a bérköltségeket az előzetes erőforrástervükben szereplő szakértők személyével. Az árandokolás kiegészítésével nem módosították olyan mértékben az árandokolásukat, amely annak objektivitását megkérdőjelezné és megalapozná az ajánlat érvénytelenségét. Az ajánlatkérő által hivatkozott óraszám eltérések abból adódtak, hogy a számításokat excel táblázatban végezték, amely a

számításokat több tizedes jegyű, nem egész szám értékre végzi el, és ezen nem egész számok egész számokra való kerekítéséből adódtak az eltérő eredmények. Ennek igazolásához az előzetes vitarendezési kérelmekhöz benyújtották a kerekített és nem kerekített számformátum szerinti excel táblázatokat, amelyekből egyértelműen megállapítható, hogy az egész számra kerekítést követően a kifogásolt értékek megegyeznek az árandokolás során benyújtott értékekkel.

67. Az ajánlatkérő ezzel szemben azzal érvelt, hogy a kérelmezők árandokolásában bemutatott 8 fő oktató és 2 fő adminisztrátor nem felel meg a műszaki leírásban meghatározott azon elvárásoknak, hogy 10 fő oktatót és 3 fő képzésszervezőt kell bevonni a szakmai munkába. Hivatkozott arra, hogy a kérelmezők a kiegészítő árandokolásukban az oktató párok óraszámának és bérköltségeinek részletezésével nem csak kiegészítették az árandokolásukat, hanem módosították is azt, hiszen 3 oktatópár esetében is a korábbi témavezetőnél feltüntetett 127 óra helyett, az oktatópárok havi óraszámának összegeként 128 óra került feltüntetésre, és a havi óraszámok eltéréséből adódóan a havi arányosított bruttó bér és a projekt időszak (13 hó) szorzata sem egyezik meg az összes bérkifizetés összegével. Az adminisztratív feladatot ellátó Cs. Á teljes és havi óraszama indokolás nélkül módosításra került, továbbá Zs. D. új adminisztratív munkaerőként került feltüntetésre. Az oktatók a kiegészítő árandokolás táblázata alapján nem az árandokolás szöveges részében megjelölt 87 és 127 órát töltik havi szinten a projekttel. A kérelmezők sem az árandokolásukhoz, sem pedig a kiegészítő árandokolásukhoz nem nyújtották be azokat az excel táblázatokat, amelyek a fenti számszaki eltéréseket a kerekítés szabályi alapján alátámasztanák, illetőleg a kerekítésekből való eltérésre a kérelmezők csak egyetlen értéknél az összórászám értékénél hivatkoztak.

68. Az ajánlatkérő az érvénytelenné nyilvánító döntésében foglaltakon túl hivatkozott arra, hogy a kérelmezők árandokolása további számítási hibákat is tartalmaz. A táblázatban a kalkulált bevétel összege számszakilag nem helyes, ezért az összes bevételből az 1 főre eső egységár nem egyezik meg a kérelmezők által a felolvasólapon megadott 90.500.- Ft/tanúsítvány árral. Tehát a kérelmezők árandokolásukban nem is az általuk megajánlott árat indokolták. Továbbá számítási hibát tartalmaz a projektre fordított összórászám kalkulálása is, mert a havi 127 óra 13 hónappal szorozva nem 1656 órát, hanem csak 1651 órát ad ki, illetőleg a havi óraszámok összege 1016 óra szorozva a 13 hónappal az összesen 13.208 óra, nem pedig 13.228 óra. Hiányolta továbbá, hogy a működési költségek körében nem kerültek feltüntetésre olyan költségek, mint pl. a gépjárműadó, a cégautó adó, a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás díja, a kötelező kamarai díj, stb., illetőleg nem került számításokkal alátámasztásra, hogy az egyéb működési költségek arányosított részeként az egyik esetben miért 10%-al, a másik esetben pedig miért 20%-al számoltak a kérelmezők.

69. A Döntőbizottság hangsúlyozza, hogy a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdése értelmében az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás bírálati szakaszában, az ajánlatok bírálata során köteles az ajánlatok megfelelőségét, ennek körében az árandokolások megalapozottságát megvizsgálni, és ennek eredményeként az ajánlatok érvényességéről vagy érvénytelenségéről szóló döntését meghozni. Ennek során kötelessége az ajánlat érvénytelenségéhez vezető okok teljes körű feltárása és az érvénytelenségről az ajánlattevő írásbeli tájékoztatása a Kbt. 79. § (1) bekezdése szerinti érvénytelenné nyilvánító döntésben, vagy a Kbt. 79. § (2) bekezdése szerinti összegezésben az érvénytelenség részletes indokainak megjelölésével együtt. A közbeszerzések során a verseny tisztaságának biztosítása, a nyilvánosság és az esélyegyenlőség alapvető rendelkezések érvényesítésének követelménye nem ad arra lehetőséget, hogy az ajánlatkérő az érvénytelenné nyilvánító döntését utólag – az előzetes vitarendezési kérelemre adott válaszában vagy a jogorvoslati kérelemre adott észrevételében –

a közbenső döntésében vagy az összegezésében közölt indokoktól eltérően, azt kiterjesztve, kibővítve indokolja. Az ajánlatot érvénytelenné nyilvánító döntés - és nem a jogorvoslati eljárásban előterjesztett ajánlatkérői észrevételek - törvényi rendeltetése megjeleníteni azokat a tényeket, szempontokat, érveket és összefüggéseket, amelyeken az ajánlatkérő döntése alapul. Az érvénytelenség indokolásának lehetővé kell tennie az ajánlattevő számára, hogy jogorvoslati jogait érvényesítse. Abban az esetben, ha az érvénytelenné nyilvánító döntést követően indult jogorvoslati eljárásban az ajánlatkérő további érvénytelenségi indokokra hivatkozik, azok kapcsán az ajánlattevő nem élhet a jogorvoslathoz való jogával.

70. Jelen jogorvoslati eljárásban a kérelmezők jogorvoslati kérelmükkel az ajánlatukat érvénytelenné nyilvánító 2024. február 12-ei ajánlatkérői döntést és az ezt követően kiadott összegezést támadják, annak megsemmisítését indítványozzák. Jogorvoslati kérelmükben az érvénytelenné nyilvánító döntésben megjelölt érvénytelenségi indokok fennállását, azok megalapozottságát cáfolják, erre vonatkozóan terjesztették elő bizonyítékaikat és érvelésüket. Erre tekintettel a Döntőbizottságnak a jogorvoslati kérelem keretei között csak a kérelmezői ajánlatot érvénytelenné nyilvánító ajánlatkérői döntésben megjelölt érvénytelenségi indokok vizsgálatára van lehetősége.

71. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő a kérelmezők ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné nyilvánító 2024. február 12-ei döntésében arra hivatkozott, hogy az árindokolás megalapozottságának vizsgálata körében csak az objektív alapú indokolást veheti figyelembe, azonban a kérelmezők az árindokolás adatainak kiegészítő indokolásban való megváltoztatásával úgy módosították az eredeti árindokolásukat, amely az árindokolás objektivitásának hiányát eredményezte, és ez az ajánlat érvénytelenségét vonja maga után. Hivatkozott ennek alátámasztásaként a D.34/19/2019. számú döntőbizottsági határozatra, és a Fővárosi Törvényszék 103.K.700.175/2019/10. számú ítéletére, amely kimondta, hogy az indokolás meg nem felelősége nem csak akkor állapítható meg, ha a megajánlott ár alacsony aránytalanul alacsony, hanem akkor is, ha az indokolás az adatok változtatása miatt nem megfelelő. Az árindokolás objektivitásának hiányát eredményező eltérések körében hivatkozott arra, hogy a kiegészítő árindokolásban megjelölt 3 oktatópár esetében a havi óraszám összege 128 óra, és nem pedig 127 óra, K. A. és D. A. oktatópárok esetében a havi arányosított bruttó bér és a projekt időszak (13 hó) szorzata nem egyezik meg az összes bérkifizetés összegével, az adminisztratív feladatot ellátó Cs. Á teljes és havi órászáma indokolás nélkül módosításra került, továbbá Zs. D. új adminisztratív munkaerőként került feltüntetésre. Továbbá az oktatók a kiegészítő árindokolás táblázata alapján nem az árindokolás szöveges részében megjelölt 87 és 127 órát töltik havi szinten a projekttel.

72. A Döntőbizottság rámutat arra, hogy a Kbt. 72. §-a szerinti árindokolás intézményének rendeltetése az, hogy az ajánlatkérő megvizsgálja, hogy az ajánlattevő által az árindokolás(ok)ban bemutatott árképzés alapján a szerződés ajánlati áron való teljesíthetősége megfelelően alátámasztásra került-e. E körben vizsgálnia szükséges, hogy az ajánlattevő az árképzés során számolt-e a műszaki leírásban meghatározott valamennyi szakmai feladat költségével, az ezekhez kapcsolódó bérjellegű és működési költségekkel, azokat számszerűsítve és olyan részletezettséggel mutatta-e be, amely igazolja a szerződés aránytalanul alacsony ajánlati áron való teljesíthetőségét is.

73. A Döntőbizottság a kérelmezők árindokolásának és kiegészítő árindokolásának vizsgálatát követően megállapította, hogy a kérelmezők az ajánlati árakat alkotó költségelemeket egy zárt, egyértelmű logikai rendszert alkotó számítási módszertan alapján

mutatták be. Árindokolásukban meghatározták a szakmai feladatok teljesítéséhez szükséges összes óraszámot (13.230 óra), majd ezen óraszámok alapján a feladat végrehajtásában közreműködő személyek (8 + 2 fő) egyéni óraszámait és az ezekhez igazodó bérköltségeit. Részletesen bemutatták az E-learning tananyag fejlesztéshez kapcsolódó költségeket, illetve a szakmai feladathoz kapcsolódó arányos működési költségeket is. A kiegészítő árindokolásban az ajánlatkérő kérésének megfelelően bemutatásra kerültek az előzetes humán erőforrástervben szereplő további oktatók (4 fő) bérköltségei is, úgy, hogy az árindokolásban szereplő témavezető oktató összes óraszámja és összes bérköltsége megosztásra került az oktatópárok között. Továbbá bevonásra került a humán erőforrástervben szereplő további 1 fő Zs. D. adminisztratív munkaerő is, úgy, hogy az árindokolásban szereplő Cs. Á. adminisztratív munkaerő óraszámja és bérköltsége megosztásra került Cs. Á. és Zs. D. között. A további személyek (4 fő oktató + 1 admin) bevonása során a kérelmezők az összes óraszám, illetve az összes bérköltség összegét nem változtatták meg, csupán a korábban jelölt óraszámok és bérköltségek kerültek megosztásra az oktatópárok, illetőleg a további 1 fő adminisztrátor munkaerő esetén.

74. A Döntőbizottság megvizsgálta a kérelmezők ajánlatát érvénytelenné nyilvánító döntésben hivatkozott, az ajánlatkérő szerint az árindokolás objektivitásának hiányát eredményező eltéréseket és módosításokat, és az alábbiakat állapította meg.

Az ajánlatkérő által hivatkozott minimális számszaki eltéréseket az okozta, hogy az excel táblázat a számításokat több tizedes jegyű, nem egész szám értékekre végezte el, és ezen nem egész számok egész számokra való kerekítéséből adódtak az eltérések. Azonban sem az, hogy ebből adódóan 3 oktatópár esetében a havi óraszám összege 127-ről 128 órára változott, sem pedig az, hogy két oktatópár esetében a havi arányosított bruttó bér és a projekt időszak (13 hó) szorzata nem egyezett meg a táblázatban feltüntetett összes bérkifizetés összegével (1-5 Ft eltérés volt) nem eredményezte a bérjellegű összes költségvetel változását. A kérelmezők valóban nem csatolták az árindokolásukhoz ezen kerekítésekből adódó eltérések alátámasztását igazoló excel táblázatokat, illetőleg valóban csak az összórás szám esetében jelezték a kerekítés tényét, ugyanakkor az előzetes vitarendezési kérelmükhöz benyújtották ezeket az excel táblázatokat és részletesen megindokolták az eltérések okát. Azonban az alátámasztó excel táblázatok nélkül is megállapítható, hogy az ajánlatkérő által hivatkozott ezen apró számszaki eltérések egyetlen esetben sem eredményezték a bérjellegű összes költség összegének változását, tehát nem voltak alkalmasak arra, hogy kétségbe vonják az ajánlati ár megalapozottságát, illetőleg hogy megkérdőjelezzék az árindokolás objektivitását.

75. A kérelmezők a kiegészítő árindokolásukban az előzetes erőforrástervvel való összhang megteremtése érdekében Cs. Á. adminisztrátor teljes és havi óraszámát, illetőleg a bérét a felére csökkentették, és a tőle elvett óraszámokat és bérköltséget átcsoportosították a korábban fel nem tüntetett, de az erőforrástervben szereplő Zs. D. bérköltségébe.

Az ajánlatkérő kifogásolta azt is, hogy az oktatópárok esetében az oktatók egyéni órák nem 87 és 127 órát töltenek a projekttel havonta, azonban a kérelmezők a kiegészítő árindokolásukban részletesen indokolták, hogy miért szükséges az, hogy oktatópárokkal dolgozzanak, illetőleg elmagyarázták, hogy az árindokolásban csak a témavezető oktatókat jelezték, és a témavezetők mellett megjelölt összórás számok és bérköltségek kerültek megbontásra az oktatópárok esetében. A további személyek (4 fő oktató + 1 admin) óraszámjainak és bérköltségeinek kiegészítő árindokolásban való feltüntetése sem eredményezte a bérjellegű összes költségvetel változását, tehát nem voltak alkalmasak arra, hogy kétségbe vonják az ajánlati ár megalapozottságát, illetőleg hogy megkérdőjelezzék az árindokolás objektivitását.

76. A Döntőbizottság rámutat arra, hogy az ajánlatkérő az árandokolás kérésében nem határozta meg, hogy milyen formában, milyen részletezettséggel kéri az ajánlati árat alkotó költségtételek bemutatását, sőt azt sem, hogy egyáltalán milyen költségtételek bemutatását várja el. Az ajánlatkérő az M/1. alkalmassági minimumkövetelmény körében csupán 5 oktató rendelkezésre állását írta elő, további 5 oktató bevonását csak szerződésteljesítési feltételként határozta meg. Tehát az ajánlattételkor nem várta el mind a 10 fő oktató rendelkezésre állását, tehát azt sem, hogy az ajánlattevő pontos információkkal rendelkezzen akár a személyükről, akár arról, hogy az egyes oktatók ténylegesen milyen mértékben és hány óraszámban fognak közreműködni a képzések teljesítése során. Ezzel szemben a kérelmezők az előzetes erőforrástervükben már név szerint szerepeltették az összes bevonásra kerülő oktatót és képzésszervezőt. De mivel az ajánlatkérő részéről ez nem volt elvárás, az sem lehetett elvárás, hogy az árandokolásban személyre lebontva kerüljenek az óraszámok és bérköltségek bemutatásra. Ezért nem eredményezheti az árandokolás megalapozottságának és objektivitásának hiányát az, ha a kérelmezők az árandokolásban szereplő szakértők és adminisztrátorok személyét kiegészítik az erőforrástervükben szereplő további személyekkel úgy, hogy közben ezt megindokolják, és a projektre fordított összórászámot és az összes bérköltséget változatlanul hagyják.

A Döntőbizottság hangsúlyozza továbbá, hogy az árandokolás megalapozottsága és objektivitása körében az ajánlatkérőnek összességében kell azt megvizsgálnia, hogy az árszámítás módszertana, az egyes költségtételek bemutatása zárt logikai rendszert alkot-e, és megfelelően alátámasztja-e a szerződés ajánlati áron való teljesíthetőségét. Nem ezt a célt szolgálja, ha az ajánlatkérő az ajánlat érvénytelenségét és az árandokolás objektivitásának hiányát, az ajánlati árra ki sem ható, a kerekítési szabályokból adódó apró számítási hibákra és eltérésekre alapítja.

77. Az ajánlatkérő a kérelmezők ajánlatát érvénytelenítő döntésében hivatkozott a D.34/19/2019. számú döntőbizottsági határozatra (helyesen D.4/19/2019. számú határozat) és az abban foglaltakat megerősítő, a Fővárosi Törvényszék által kiadott 103.K.700.175/2019/10. számú ítéletre is. Azonban a D.4/19/2019.számú határozat alapjául szolgáló tényállás nem azonos a jelen jogorvoslati eljárás tárgyát képező közbeszerzési eljárás tényállásával, ezért az abban foglalt megállapításokat az ajánlatkérő nem vehette volna figyelembe az érvénytelenné nyilvánító döntése meghozatala során. A hivatkozott ügyben az ajánlattevő olyan jelentős mértékben változtatta meg a kiegészítő árandokolásában az eredeti árandokolása költségeleseit (pl. az adminisztrációs költségek és a nyereség mértékét, annak az ajánlati árhoz, illetve összköltséghez viszonyított arányát, az egy órára kalkulált bérköltség összegét, az iparűzési adót és nyereségadót új tételként kalkulálta stb.) amely alapján a Döntőbizottság jogszerűnek ítélte az ajánlatkérő árandokolás objektivitásának hiányára alapított érvénytelenné nyilvánító döntését.

78. A fentiek alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő jogsértően nyilvánította a kérelmezők ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelenné az árandokolás objektivitásának hiányára hivatkozással, ezért a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel megsértette a Kbt. 69. § (2) bekezdését.

79. A kérelmezők hivatkoztak arra, hogy az ajánlatkérő kettős mércét alkalmazott az ajánlattevők ajánlatának értékelése során, ezzel megsértve a Kbt. 2. § (2) bekezdésében foglalt alapelvet az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosítására vonatkozóan. Az összegezés megsemmisítését követően az ajánlatok bírálata során a MODELLO Kft. esetében az ajánlatkérő élt a kiegészítő árandokolás kérés lehetőségével a kérelmezők esetében pedig

ugyanazt elmulasztotta megtenni az árandokolás és a kiegészítő árandokolás számszaki eltérései okai tisztázása céljából.

80. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a D.506/16/2023. számú határozatában megállapította, hogy a nyertes ajánlattevő árandokolása és kiegészítő árandokolásai nem igazolták kétséget kizáróan, hogy az általa kalkulált oktatói költségek minden oktatói feladatra megalapozottan fedezetet nyújtanak, erre tekintettel azt sem, hogy a nyertes ajánlattevő által megajánlott ajánlati áron a szerződés teljesíthető, ezért az ajánlatkérőnek a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján a Kbt. 73. § (2) bekezdése szerint a nyertes ajánlattevő ajánlatát érvénytelenné kellett volna nyilvánítani. A Döntőbizottság egyértelműen kimondta azt, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlata aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást tartalmaz, ezért az ajánlatkérőnek az ajánlatot érvénytelenné kellett volna nyilvánítani. A határozat nem tartalmazott olyan rendelkezést, hogy további kiegészítő árandokolás során tisztázható lenne a nyertes ajánlattevő ajánlati árának megalapozottsága. Az ajánlatkérő ugyanakkor mégis további kiegészítő árandokolást kért a nyertes ajánlattevőtől. A kérelmezők esetében pedig ezt elmulasztotta, pedig a megsemmisített összegezésben – az árandokolásuk megalapozottságára és megfelelőségére is tekintettel – a kérelmezők ajánlatát korábban érvényesnek nyilvánította.

Fentiekre tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 2. § (2) bekezdése szerinti esélyegyenlőségre és egyenlő bánásmód biztosítására vonatkozó alapelveket, amikor az ajánlatok bírálatakor a kérelmezők számára nem biztosította az árandokolásukban feltárt ellentmondások tisztázását.

81. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2) bekezdésében meghatározott hatáskörében eljárva a fenti indokok alapján a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja alapján a rendelkező részben meghatározott jogsértéseket állapította meg. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (3) bekezdés b) pontja alapján megsemmisítette az ajánlatkérő 2024. február 12-ei a kérelmezők ajánlatát érvénytelenné nyilvánító döntését, a 2024. február 12-én megküldött módosított összegezését, és az azt követően hozott valamennyi döntését, továbbá a Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja alapján az ajánlatkérővel szemben bírságot szabott ki.

82. A Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja szerint amennyiben a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatában jogsértést állapít meg bírságot szabhat ki a jogsértő szervezettel vagy személlyel, valamint a jogsértésért felelős személlyel vagy szervezettel jogviszonyban álló, a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben.

A Kbt. 165. § (5) bekezdése szerint ha a kérelemmel érintett jogsértéssel összefüggésben előzetes vitarendezést kérelmeztek és az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját megküldte, de egyéb intézkedést nem tett, ezen jogsértés tekintetében a (3) bekezdés d) pontja szerinti bírság összege - a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetében a jogorvoslással érintett rész értékének legfeljebb 15%-a.

83. A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

- a) a jogsértés súlyát,
- b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,
- c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,
- d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,

e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,

f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat figyelembe veszi. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

84. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (11) bekezdése szerinti mérlegelési jogkörében eljárva a bírság indokoltsága és összegének meghatározásakor tekintettel volt arra, hogy az ajánlatkérő súlyos jogsértést valósított meg azzal, hogy jogsértően végezte el a kérelmezők ajánlatának bírálatát, és ezáltal nyilvánította azt érvénytelenné. A Döntőbizottság figyelembe vette, hogy az ajánlatkérő részéről elkövetett jogsértés a jogsértő eljárást lezáró döntés megsemmisítésével reparálható. A Döntőbizottság tekintettel volt a közbeszerzési eljárás tárgyára és becsült értékére (320.798.400.-Ft). A Döntőbizottság a bírság kiszabása során az ajánlatkérő terhére értékelte, hogy az adott közbeszerzési eljárás vonatkozásában jogsértés megállapítására korábban már sor került. A Döntőbizottság mindezen tényezőket együttesen mérlegelve a bírság összegét a rendelkező részben meghatározott mértékben állapította meg.

85. A Kbt. 151. § (9) bekezdése alapján, ha a jogorvoslati ügyet lezáró érdemi határozatban a Közbeszerzési Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c)-f) pontja szerinti döntést hoz, a befizetett igazgatási szolgáltatási díj háromszázezer forintot meghaladó része a kérelmezőnek a Közbeszerzési Döntőbizottság érdemi határozatának megküldését követő 8 napon belül visszajár. Az igazgatási szolgáltatási díj összegéből háromszázezer forint ilyenkor is a Közbeszerzési Hatóság saját bevétele, amelynek viseléséről a Közbeszerzési Döntőbizottság az az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr). szerint az eljárási költségekre vonatkozó általános szabályok szerint rendelkezik.

86. A Döntőbizottság az Ákr.126. § (2) bekezdése a) és b) pontja és a 129. § (1) bekezdése, továbbá a Kbt. 151. § (9) bekezdése alapján döntött az igazgatási szolgáltatási díj viseléséről. A kérelmező 1.603.992.-Ft igazgatási szolgáltatási díjat fizetett meg. Az alapos jogorvoslati kérelemre tekintettel a Döntőbizottság rendelkezett az igazgatási szolgáltatási díj 300.000.-Ft-on felüli részének visszautalásáról. Figyelemmel arra, hogy a Döntőbizottság a jogorvoslati kérelemnek helyt adott, a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ákr. 126. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel az ajánlatkérőnek meg kell fizetnie a kérelmező részére 300.000.-Ft igazgatási szolgáltatási díjat, amit az alapos kérelemre tekintettel nem a kérelmező visel.

87. A Döntőbizottság az egyéb eljárási költségekről az Ákr. 125. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

88. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselőt a Kp. 27. § (1) bekezdése b) pontja alapján kötelező.

A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2024. április 10.

*Dr. Andriska Szilvia sk
közbeszerzési biztos
a tanács elnöke*

*Söpkéz Gusztávné sk
közbeszerzési biztos*

*Dr. Kozsuch Edina sk
közbeszerzési biztos*

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Kérelmezők képviselője, kizárólag elektronikus úton
2. Ajánlatkérő képviselője, kizárólag elektronikus úton
3. Közbeszerzési Hatóság Titkársága, kizárólag elektronikus úton
4. Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium